

Интервју: Зоран Бошевски

Црквата ја проектиравме според
бескрајната енергија на луѓето

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXI 2014.
ЈАНУАРИ – ФЕВРУАРИ
СИЈЕЧАНЈ – ВЕЛЈАЧА
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ
87

ISSN 1333-7769

Непотребно е едно
малцинство да има неколу списанија

Афирмација имена Македонија у свјетлу негиранија

Екстремно мал број гласачи
од дијаспората за македонските избори

PROCULIN®

Za Vaše oči

KAPI ZA OKO (naphazolinum)

- ✓ Kod alergijske upale očiju
 - ✓ Kod crvenila i svrbeži očiju
- 1-2 kapi, 4 puta dnevno

TEARS (umjetne suze)

Medicinski proizvod

- ✓ Vlaži i štiti suhe oči
- 1 kap u oko 2-3 puta dnevno

LENS (otopina za leće)

Medicinski proizvod

- ✓ Za sve vrste kontaktnih leća
- ✓ Preporučuje se za osjetljive oči
- ✓ Antibakterijska kutija

ALKALOID
Brinemo o zdravlju

PRIJE UPOTREBE PAŽLJIVO PROČITATI UPUTU O LIJEKU ILI MEDICINSKOM PROIZVODU.
ZA OBAVIJESTI O INDIKACIJAMA, MJERAMA OPREZA I NUSPOJAVAMA UPITAJTE SVOG LIJEČNIKA ILI LJEKARNIKA

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Васил Тоциновски – Ријека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Тодор Брдарски – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Орце Ламбевски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Во потрага по идеални личности

Кога доаѓа време нешто да избереме, често пати се мислиме дали ќе направиме добар избор. Тоа се случува при избор на првиот пријател или пријателка од детството, соседи со кои ќе се дружиме, брачен партнер, колеги со кои ќе си го имаме муабетот, итн.

Пред нас е период на еден друг вид на избор и во Македонија и во Хрватска. Пред нас се изборите за нов македонски претседател, но и за претставници во македонското Собрание.

Бараме профил на идеален претседател. Која личност со својот шарм и елоквиентност ќе го освои гласачкото тело, останува да видиме. Но, аналитичарите предупредуваат дека во вакви случаи пресудна е гласачката машинерија. Која од најголемите и најсилните политички влијателни партии ќе застане зад одреден кандидат – тој ќе биде претседателот на Република Македонија.

Народните избраници во Парламентот исто така ги избираме по партиска припадност, со исклучок на малкумина кои се независни. Кој најдобро ќе ги застапува интересите оценуваат самите гласачи.

Македонската дијаспора годинава доби можност прв пат да гласа за избор на претседател, но за жал, само едното изборно место – Амбасадата во Загреб за цела Хрватска, како и непоседувањето на македонски документи кај поголемиот дел од електоратот, доведоа до екстремно мал број на пријавени гласачи. Голем процент од Македонците во Хрватска воопшто немаат македонски пасоши или лични карти, и велат немаат потреба да имаат такви документи. Во Македонија патуваат со хрватски пасоши, а сега со влезот на Хрватска во ЕУ, само со хрватски лични карти. И во Хрватска на избори гласаат со истите тие хрватски документи. Во Хрватска, ќе избираме претставници за Европарламентот. Тие пак, ќе нè застапуваат пред останатите претставници на уште 27 земји членки на Европската унија.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

За претседател на Република Македонија се гласа и во Загреб

Проблем е што голем дел од Македонците во Хрватска немаат важечки пасош или лична карта, па не можат да го остварат своето право на глас

Македонската дијаспора од Хрватска за избор на нов претседател ќе гласа на 12 април од 7 до 19 часот во Амбасадата на Република Македонија во Загреб. Гласачите за да го остварат ова право треба да имаат валидни лични документи (важечки пасош или лична карта) и доказ за регулиран статус во Република Хрватска (привремен или постојан престој). Но, исто така, Македонците кои ги исполнуваат условите и сакаат да го остварат своето право на глас, претходно треба да бидат пријавени за гласање.

Годинава на гласачкото ливче се наведени имињата на сè уште актуелниот претседател д-р Ѓорге Иванов, кандидат на ВМРО-ДПМНЕ и на коалицијата „За подобра Македонија“, кој се кандидира за втор претседателски кандидат.

Од Социјалдемократскиот сојуз кандидат е д-р Стево Пендаровски, а во трката за избор на шеф на државата се впуштаат и проф. д-р

Зоран Поповски од ГРОМ и Илијаз Халими, кандидат на ДПА.

Медиумите во Македонија калкулираат каков треба да биде профилот на идниот македонски претседател кој би го избрале граѓаните. Се наведува дека тој како водач на државата треба да биде претставителен, самоуверен, комуникативен, со јасни ставови, да го изразува државното единство...

Да потсетиме, Република Македонија од своето осамостојување имаше четворица претседатели. Прв претседател на самостојна и независна Република Македонија беше Киро Глигоров, кој функцијата ја извршуваше од 1991 до 1999 година. Во историјата ќе остане запаметен како искусен политичар, со изградени ставови, но и по неговиот мудар и одмерен однос. Имаше голем авторитет и почит кај народот.

Вториот македонски претседател беше Борис Трајковски, од 1999 до 2004 година. За жал, на крајот од својот мандат, трагично го загуби животот во авионска несреќа

во близина на Мо-стар заедно со своите соработници и екипажот. Остана запомнат како човек близок до народот.

Бранко Црвенковски беше претседател од 2004 до 2009 година, и се смета за човек кој во меѓународната заедница оставил многу добар впечаток. Додека ја вршеше претседателската функција го оценуваа како личност која има големо чувство за донесување на одлуки и бранење на националните интереси на меѓународната сцена.

Ѓорге Иванов е на чело на државата од 2009 година. Го оценуваат како човек со одлично теоретско познавање на меѓународните односи.

Но, она што се очекува од новиот претседател, најважно е да биде претседател на сите граѓани, да даде придонес за конечно државата да излезе од слепиот колосек и да го реши проблемот со Грција, а земјата да се најде таму каде што и припаѓа – во евроатланските интеграции.

М. Г.

Избори за пратеници во македонското Собрание

На 26 април, Македонците во Хрватска ќе можат да гласаат за избор на пратеници во Собранието на Република Македонија. Гласањето исто така, ќе се реализира во Амбасадата на Република Македонија во Загреб. Услов за да можат да гласаат Македонците во Хрватска е тие да се на привремен престој повеќе од 3 месеци или се на привремена работа и престој во странство повеќе од 1 година.

Пријавувањето за гласање на предвремени избори можеше да се оствари преку електронски пат до 30 март или да се поднесе Пријава за гласање преку пошта.

Но, голем проблем на Македонците во Хрватска е што добар дел од нив немаат важечки пасош или лична карта, или воопшто немаат македонски документи, со кои би можеле да се појават на гласање. Друг проблем е што се гласа само на едно место во Хрватска, Загреб. За постарата генерација која не користи компјутер, неинформираноста, но и незнаењето да се пријават по електронски пат, се вистинска пречка во остварувањето на правото на глас.

Киро Глигоров

Борис Трајковски

Бранко Црвенковски

Ѓорге Иванов

Непотребно е едно малцинство да има неколку списанија

Кризата во државата ќе се рефлектира и на средствата со кои ќе располагаат националните малцинства во 2014 година

На 6 февруари беше одржана редовната 56. седница на Советот за националните малцинства на Република Хрватска. Земајќи го во предвид значењето на првиот состанок оваа година, воопшто не нè зачуди податокот дека на него беа присутни сите членови. Како прва точка на дневниот ред се најде усвојувањето на Програмата за работа на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска. Оваа програма Советот ја усвојува на почетокот на секоја година со цел да овозможи учествување на националните малцинства во јавниот живот на Р. Хрватска, а посебно поради разгледување и предлагање на уредувањето и решавањето на прашањата поврзани со остварувањето и заштитата на правата и слободите на националните малцинства во Р. Хрватска.

Меѓу другото, Програмата предвидува дека Советот ќе:

- предлага мерки на државните органи на Р.Х. за унапредување на положбата на националните малцинства во Р.Х.;
- предлага мерки на државните органи на Р.Х. за спроведување на уставниот закон за правата на нацио-

налните малцинства и на посебните закони со кои се уредуваат малцинските права и слободи;

- бара од државните органи на Р.Х. податоци и извештаи потребни за утврдувањето на остварувањето на правата на националните малцинства на регионално и локално ниво;
- ги распоредува средствата кои се обезбедуваат во Државниот буџет на Р.Х. за потреба за остварување на програмите за културна автономија на националните малцинства, да ги прегледа кварталните, полугодишните и годишните извештаи за наменското користење на наведените средства, како и за сето тоа да поднесе целосен извештај до Владата на Р.Х. и до Хрватскиот сабор;
- да соработува со Советите и претставниците на националните малцинства, да спроведува програма на едукација на припадниците на националните малцинства;

– да донесе финансиски план и завршна сметка.

Откако едногласно беше усвоена Програмата за работа на Советот за 2014 година, претседателот на Советот, Александар Толнауер, информираше за предлозите на програми на невладини здруженија и установи на националните малцинства кои конкурираа на отворениот јавен повик за распределба на средства за програми за културна автономија, информирање, издаваштво, аматеризам и културни манифестации на националните малцинства во Р.Х. Тој посочи дека годинава се пристигнати пријави за 1.364 програми (зголемување од 5,16% во однос на 2013. г.), во кои се бараат дури 66.229.690,00 куни што е зголемување за 94% во однос на минатата година, во која средствата од 36.340.000,00 куни, беа веќе намалени за 6,7%. Оваа година се очекува смалување од 11% или околу 33 милиони куни за сите горе наведени проекти.

Најголем дел од расправата по оваа точка се поведе во вр-

ска со списанијата кои ги издаваат националните малцинства. Оваа година е забележано зголемување од 8,85% во делот за информирање на националните малцинства. Меѓутоа, се изјасни заклучокот дека е тотално непродуктивно и непотребно едно малцинство да има неколку списанија (секое КУД за себе) и дека е потребно да се рационализира нивниот број. Исто така, се разгледа начинот на работата и известувањето на одредени списанија (словачкиот ПРАМЕН и ромскиот РОМАНО ЧАЧИПЕ), а и списанија на други одредени национални малцинства каде што се утврдени поголеми неправилности во работата на главните уредници. Поради ова се донесе одлука да се свика состанок на кој ќе бидат повикани сите главни уредници на списанијата на националните малцинства кои се финансираат од средствата преку Советот за националните малцинства и на кој би им се укажало на сите овие неправилности кои можат да доведат до забрана на финансирањето на истите.

Беше формирана и посебна комисија од пет членови (тројца од Советот и двајца независни надворешни членови), која комисијски ќе ги разгледа пристигнатите програми и проекти и врз основа на нејзиниот предлог ќе бидат распределени средствата. Така ќе се избегнат разнобразните „муабети“ дека членовите ги „делат парите како што им одговара“, а не по квалитетот и одржливоста на одредени предложени програми. Ова се однесува особено на разнобразни пренамени кои се бараат во текот на годината, а кои од оваа година нема да бидат одобрувани.

На крајот, Советот донесе одлука да се прифати молбата за покровителство над проектот „Еврејскиот живот во Европа денес“, поврзано со градовите Берлин, Виена, Прага и Загреб.

Биљана Митревски

Годинава за малцинствата помалку 11 отсто од државниот буџет

Квалитетот на програмите што ги предложуваат малцинствата во Хрватска до Советот за национални малцинства ќе биде пресуден за добивање средства

вата, годинава се планирани над 33 милиони куни, што е за 11 отсто помалку од 2013 година. За 25 отсто им се намалени средствата и на стручните служби на Советот за национални малцинства.

- За добивање на средства наменети за малцинствата,

До Советот за национални малцинства на Република Хрватска, како тело кое дејствува со цел за поефикасно учество на националните малцинства во јавниот живот во Хрватска, годинава се пријавени повеќе програми од здруженијата на малцинствата во однос на минатата 2013 година. Хрватска како држава преку својот буџет ги финансира националните малцинства кои организирано дејствуваат во земјата, со што ја реализира политиката на Владата за интегрирање на малцинствата во општеството и за зачувување на нивниот национален идентитет.

Ова меѓу другото, беше кажано на состанокот на претставници на Советот за национални малцинства на РХ со уредниците на списанијата на малцинствата од Хрватска. Ова беше прв состанок од ваков вид, кој пред сè имаше информативен карактер.

Претседателот на Советот за национални малцинства на РХ, Александар Толнауер, посочи дека за 2014 година било побарано финансирање на 61 списание од малцинствата, што во износ би било за 34,80 отсто повеќе од минатата година. Лани биле издвоени над 37 милиони куни. Но, поради целокупната криза со која се соочува држава-

пресуден ќе биде квалитетот на проектите, а не бројот на одредено малцинство, истакна Толнауер.

Само шест малцинства многу реално ги поставиле финансиските основи на нивните барања.

Претседателот Толнауер посочи дека во анализата што е направена врз списанијата на националните малцинства што се финансираат од страна на Република Хрватска, била забележана злоупотреба на истите од одредени личности и дека некои текстови не кореспондирале со публиката на која ѝ се обраќаат. Тој побара, со цел јавноста благовремено и точно да биде информирана, да се пренесуваат информации за работата на Советот преку списанијата на малцинствата.

„На тој начин ќе се стекне вистинска слика за она што го работи Советот, инаку се стекнува впечаток дека за Советот се пишува само кога се распределуваат парите“, вели Толнауер.

Тој информираше дека на извештаите што ги поднел Советот до Саборот немало ниту една забелешка, а истото го покажале и ревизиите кои биле направени врз работата на Советот.

Милена Георгиевска

Традиција во Ротимља – Спомен за претседателот Борис Трајковски

И оваа година како и минатите досега, во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит и македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, Македонците од Сплит го посетија местото Ротимља крај Мостар, каде што по-

гина претседателот на Република Македонија, Борис Трајковски, во авионската несреќа чии причини до денес не се до крај разјаснети.

Пред да ги положат венците со свежо цвеќе на местото на трагичната смрт на претседателот Трајковски, претседателот на МКД

„Македонија“ од Сплит, Ангел Митревски, ги евоцираше спомените на 26 февруари 2004 година. На тој трагичен ден на ова место погина целокупната македонска делегација која требаше да присуствува на меѓународната конференција за помош на Босна и Херцеговина. „За жал ни денес, десет години од трагичниот настан не се расчистени сите елементи на оваа трагична несреќа“, рече Митревски и изрази надеж дека конечниот извештај во обновениот процес на истрагата на оваа авионска несреќа, кој се очекува до крајот на мај оваа година, ќе

ги даде сите одговори поврзани со немилиот настан, а пред сè, треба да ги открие виновниците.

Во името на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, венец положи претседателката на Советот, Венка Џанко. Таа ги повика сите со минута молчење да му се оддаде почит на погинатиот Претседател на Република Македонија и на целокупната македонска делегација, вклучувајќи го и екипажот.

Биљана Митревски

Годината завршена солвентно, средствата трошени наменски

На 23 февруари Заедницата на Македонците во РХ ја одржа својата шеста седница на Управниот одбор. На седницата присуствуваа и Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб и протојереј Кирко Велински, свештеник на МПЦ во РХ. Претседателот Орце Ламбевски ја водеше седницата и по усвојувањето на дневниот ред и записникот од минатата седница, се дискутираше за актуелните теми во работата на Заедницата и друштвата. Се информираше за одржаното Извонредно изборно Собрание на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек и изборот на новото раководство, со новата претседателка Бранка

Јањик и потпретседател Звонимир Папо.

Во продолжение, се поднесе годишниот финансиски извештај на Заедницата кој беше едногласно усвоен од членовите. Годината беше завршена солвентно, а средствата трошени рационално и наменски, и со многу мали отстапувања поради спроведениот ребаланс во декември 2013. Беше спроведен и попис на имотната состојба на Заедницата за 2013 година, а записникот подготвен од страна на Пописната комисија беше едногласно усвоен, исто како и Планот и програмата на работа за 2014 година со финансиска конструкција, подготвен според податоците на пријавените програми за работа на Заедницата и друштвата до Советот

за национални малцинства на РХ, со напомена дека од Советот и оваа година се очекува битно намалување на средствата во однос на минатата, па се очекуваат и измени и дополнувања во Планот и програмата на работа.

Членовите на Управниот одбор донесоа одлука седницата на Редовното собрание на Заедницата да се одржи на 10 мај 2014 година во Риека. На крајот од седницата, дојдоа и очекуваните гости од Ма-

кедонија, д-р Момчило Аврамоски и д-р Александар Спасеновски од Собранието на РМ, во придружба на амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караѓозоска. Во срдечната атмосфера на запознавање се разговараше за плановите и активностите на Заедницата во Хрватска, како и случувањата и врските со матичната држава, меѓу кои беа споменати и претстојните претседателски избори во Македонија.

Е. П.

Зоран Бошевски, доцент на Архитектонскиот факултет во Загреб

Црквата ја проектиравме според бескрајната енергија на луѓето

Зоран Бошевски, по мајка и по татко Македонец, роден во Битола, израснат во Сплит, студирал во Загреб, каде и сега живее. Тој е доцент на Архитектонскиот факултет и главен архитект во изработката на проектот за изградба на Македонска православна црква во Загреб, прва во регионот надвор од границите на Република Македонија

Господине Бошевски, добро би било за читателите на „Македонски глас“ попрецизно да не информирате околу проектот за изградба на првата Македонска православна црква што ќе се гради надвор од РМ. За каков објект станува збор?

На конкурсот за проектот за македонска црква и црковна општина на стара Трешњевка во Загреб што го работев со моите колеги од фирмата студио „Бошевски и Фиолиќ“, добивме прва награда. Бевме малку изненадени и тоа пријатно, бидејќи објектот е посебен, формално надвор од традицијата на градење на православни цркви какви што познава праксата, раководен од идејата дека самиот простор е рамка на нешто што го креира бескрајната енергија на луѓето кои таму ќе се собираат. Парцелата е мала и телото на црквата е такво, напосто сфативме дека тоа е единственото место каде што може да се смести куќата, а нејзина задача е да зрачи со посебност и да не се претвора во симулакра на верската рамка која ѝ е дадена, туку да ја вдумува намената која и е примарна.

Прво, проектиравме идеен проект и добивме локациска дозвола, која беше предуслов за формирање на парцелата и правната процедура за купување на земјиштето кое траеше околу две години. Тој период го ис-

користивме што подобро да ги дефинираме елементите кои ќе ја сочинуваат градбата и самите на себе си да си појасниме некои посебни потреби кои ги бара литургијата. Парцелата сега е во сопственост на црковната општина, градежната дозвола е издадена. Сега сме во фаза на завршување на изведбениот проект и ценовникот, како би се добила градба каква е замислена.

Од што се раководевете при осмислувањето на проектот?

Во проект секогаш се трудите на програмскиот простор да му осмислите рамка, но не да стане само амбалажа на содржините, туку му вдахнувате посебен дух, сè е тука важно. Колку е нешто долго и широко, како свети, како мириса, какво е ехото. При тоа сте креатор и во мислите, корисник на тој ист простор, бидејќи знаете дека покрај вас, ќе го живеат и други луѓе. Поради тоа, тој простор е посебен, понекогаш тежок и полн со дилеми, но јас не знам за мене подобра и поубава професија од проектирање.

Телото на црквата однадвор е пленарно, со едноставен волумен, се претопува со околината, но не можете да погрешите во одредувањето на неговата намена. Многу ни беше важно, покрај просторот на самата црковна сала, да проектираме и голем заеднички простор за собирање и дружење, кој е еднакво голем

колку и салата. Тука е сместена и канцеларија и мала соба за гости, или некој на кого би му било потребно сместување. Има и стан за свештеникот. Главната сала не е толку голема, до крај сè уште не сме го осмислиле внатрешното уредување, но сигурни сме дека ќе биде застапена традиционалната длабока резба на иконостасот за кој веќе е осмислена рамка. Македонската православна црква беше вдомена во градбите што не беа проектирани како православни цркви, и сметаме дека внатрешното уредување и луѓето кои сплотени од верата ќе доаѓаат, ќе го формираат тој простор. Сè уште го осмислуваме и во разговорите со отец Кирко Велински се обидуваме да го направиме посебен. Камбанаријата на црквата е со едноставен волумен на кој има крст и претставува монументален портал, бидејќи под него се минува.

Имате македонски корени. Имено, Вашите родители се Македонци. Татко Ви како воен лекар во 1959 година, кога е изградена Воената болница во Сплит, таму добил служба, на цело семејство се пресели. Одржувате ли контакти со семејството во Македонија, ја посетувате ли Македонија?

Моите корени се македонски, стеблото е сплитско, а крошната загребска, за плодовите не сум сигурен. Чудна билка сум, но таков е секој човек денес во светот.

Преку мајка ми сè уште контактирам со родните од Македонија. Размоски од мајчина страна, а Бошевски по страната на татко ми. И тие сè уште се негде во моите сеќавања кои ги врзувам за летувањата во Македонија кога бев дете. Роднините со кои си игравме како деца се сега како и јас, татковци или мајки, можеби се во Париз или Сиднеј. Некои се баби и дедовци, некои отидоа и нема да се вратат во моите мисли, освен како деца.

И моите деца имаат македонски корени, иако никогаш не биле во Македонија. Имаат огромна желба да отидеме во Македонија, како и моите колеги од фирмата каде работам, веќе неколку години трпеливо го чекаат ветеното патување.

Мислам дека крајно време е тоа да го сторам.

Го зборувате ли македонскиот јазик во Хрватска со Македонците овде или во кругот на семејството?

Мојот македонски јазик е посебен, детски. Мајка ми и татко ми со мене комуницираа на македонски (мајка ми тоа и денес понекогаш го практикува). Додека бев во гимназија комуникацијата беше македонско-хрватска. Кога ќе се присетам, тоа беше сосема нормален дијалог на два јазици. Како дете, некои лета ги поминував во комплетно опкружување на јазикот кој го говорев, како никогаш да нема да се вратам во Сплит.

Како ја оценувате Македонската архитектура и што мислите за изградбата на спомениците во Скопје, односно за проектот „Скопје 2014“ со оглед на тоа што имаше доста критики од страна на струката?

Мојот најдраг татко, секогаш ми читаше страници од книгата „Историја на македонскиот народ“, која мојот вујко Методи Размоски му ја испрати во Сплит. Се работи за национална идентификација на народ кој имаше „пеколно“ минато, а сепак идентификацијата остана. Мојот татко ги изгуби сите документи по Втората светска војна во обид на бришење или клонирање на некаква историја во која се живеело. Ги обнови по сеќавање, но не лажеше.

Идентификацијата на тој невин, но искрен начин преживеала низ целиот Отомански период, но и потоа.

Идентификација во која е присутно било какво фабрикување на историјата, без разлика на моментната политичка ситуација, на долг рок е погрешна.

Ни Филип, ни Александар, колку ми е мене познато, не отидоа на освојувачки пат од Скопје, од тронот со груби размери и со лошо клонирани ренесансни димензии на коњот, поради кој од Боромини би добиле меч во срце и би умреле моментно.

Но, Ле Курбизие ја проучувал архитектурата на Охрид на студентско патување (поради тоа чувствувам национална гордост), а Кензо Танге успеа да направи бразда на модерната идентификација во градот погоден од земјотрес.

Погледнете ја состојбата на студентскиот дом во Скопје денес, и сите споменици ќе се претворат во прав.

Многумина македонски архитекти во минатото биле загребски студенти. Вие сте доцент на Архитектонскиот факултет во Загреб. Дали архитектурата привлекува студенти со македонско потекло?

Би ми била особена чест, и неизмерна привилегија да примиме на нашиот факултет студенти од Македонија.

Член сте на Хрватската комора на архитекти, Здружението на хрватски архитекти и Друштвото на архитекти од Загреб. Соработувате ли со Македонското здружение на архитекти?

Планираната изложба што ја организира и реализира Градската канцеларија за стратеско планирање и развој на град Загреб, отвора нови патишта за соработка. Многу се радувам поради тоа. Во оваа изложба вложена е огромна енергија, труд и волја.

Милена Георгиевска

Ветени донации за изградба на црквата во Загреб од Жеврња и Балдасар

Свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински во посета на Сплитско-далматинската жупанија и Градот Сплит

На 5 февруари во работно-протоколарна посета на Сплитско-далматинската жупанија и на Градот Сплит, престојуваше свештеникот на Македонската православна црква во Р. Хрватска, протојереј Кирко Велински. Тој го посети жупанот на Сплитско-далматинската жупанија, Златко Жеврња, заедно со претседателот на МПЦО „Св. Наум Охридски“ од Сплит, Живко Богески, членот на Советот за националните малцинства на РХ, Ангел Митревски и жупанискиот претставник на македонското национално малцинство за Сплитско-далматинската жупанија, Владимир Апостолски, а од другата страна освен жупанот Жеврња се наоѓаа и неговите заменици Лука Брчиќ и Анте Сошиќ.

Во уводниот збор, жупанот Жеврња ја нагласи извонредната соработка со македонското малцинство во Сплитско-далматинската жупанија, и токму остварената средба сведочи за добрите односи помеѓу Хрватска и Македонија, а исто така и помеѓу Македонската православна црква и Бискупската конференција на Хрватска.

Градоначалникот Балдасар со Светото писмо на македонски јазик, Венка Џанко и отец Кирко Велински

Добрите односи ги потврди и отецот Велински, нагласувајќи дека МПЦ дејствува во Р. Хрватска од 1992 година, во четири жупи на територијата на градовите Загреб, Сплит, Пула и Ријека, каде што е и поголема концентрацијата на македонското национално малцинство во РХ. Посебно нагласи дека Католичката црква им има излезено во пресрет, давајќи им ги на користење своите верски објекти за богослужби. Така и МПЦО „Св. Наум Охридски“ во Сплит за своите богослужби ги користи просториите на католичката манастирска црква „Безгрешног зачеќа“ во состав на манастирот на Сестрите Милосрдни (Анчели).

Една од темите во работниот дел на средбата, освен продлабочувањето на соработката со македонската заедница во Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, беа и активностите кои се спроведуваат во Загреб за изградба на духовниот и културниот центар на

МПЦ во Загреб. Сплитско-далматинската жупанија, вети жупанот Жеврња, секако ќе учествува во изградба на претставениот културно-верски објект, а и на црквата на МПЦ во Загреб со парични прилози според своите можности.

Потоа отец Кирко Велински го посети градоначалникот на Град Сплит, Иво Балдасар. Во делегацијата беа претседателката на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит, Венка Џанко, претседателот на МПЦО „Св. Наум Охридски“ од Сплит, Живко Богески, членот на Советот за националните малцинства на РХ, Ангел Митревски и жупанискиот претставник на македонското национално малцинство за Сплитско-далматинската жупанија, Владимир Апостолски.

Од првиот момент на средбата се воспостави една пријателско-деловна атмосфера во која откако беше информиран од отецот Велински за проектот

на градење на културно-верски објект, а и на црквата на МПЦ во Загреб, самиот градоначалник предложи дека Град Сплит на многу конкретен начин со парични прилози во рамките на своите можности ќе го помогне овој проект. Градоначалникот Балдасар нагласи дека со големо внимание ќе ја следи изградбата на овој културно-верски објект и дека во неколку наврати ќе помогне со донации. „Ова го работиме и поради нашите сограѓани – Македонци“ нагласи тој.

Протојерејот Велински го информира градоначалникот Балдасар дека во градот Сплит и во Сплитско-далматинската жупанија има околу 420 верници – Македонци и дека во состав на верско-културниот објект кој ќе се гради во Загреб ќе се наоѓа и посебен апартамент за Македонците кои од било какви потреби ќе мораат да бидат во Загреб за да имаат подобро сместување. Тој во своето излагање го информира градоначалникот Балдасар дека Македонската Православна Црква во Хрватска досега во овој објект има вложено 3 милиони куни сопствени средства.

На крајот, како и во Жупанијата, градоначалникот Балдасар и отецот Велински разменија пригодни податоци.

Биљана Митревски

„Afirmacija imena Makedonija u svjetlu negiranja“

МКД „Билјана“ уште еднаш ја покажа грижата за случувањата во својата матична земја како и желбата да направи нешто со што ќе ѝ пружи поддршка во решавањето на актуелните проблеми

Во соработка со Заедницата на Македонците во РХ и студентите од Универзитетот од Задар на отсеко за етнологија и културна антропологија, на 16 ноември 2013 година во просториите на Друштвото беше организирана трибина со наслов „Afirmacija imena Makedonija u svjetlu negiranja“ во која со свое излагање учествуваа претседателката Мирјана Мајиќ како и студентите Горан Леденчан и Моника Радик од гореспоменатиот отсек.

Во воведниот дел Мирјана Мајиќ потенцираше дека организираната трибина не крие никаква политичка заднина, па во десетминутен говор го изложи своето гледање на вечниот македонски проблем со името, негирањето на името Македонија од нејзините јужни соседи, како и неправдите кои веќе долго време ѝ се случуваат на Македонија. Со доза на носталгија, Мајиќ рече дека е навистина

нефер и нечовечки тоа што Македонија го трпи веќе долго време и истакна колку е битно да се остане сплотен во тие моменти како и преку вакви случувања, трибини и дружби да ѝ се испрати позитивна порака на татковината дека не е сама. Во завршните зборови изјави надеж дека Македонија наскоро ќе го реши својот проблем и дека ќе ја видиме како ѝ се придружува на Хрватска во Европската унија.

Моника Радик и Горан Леденчан се осврнаа на случувањата по распаѓањето на Југославија кога Македонија останува на некој начин незащитена и станува мета на напади од своите соседи. Од тогаш па наваму „закана“ за македонскиот идентитет е Бугарија во смисла на јазикот, Србија во религијата смисла и Грција во смисла на националното име, рекоа тие.

Уставите на Македонија пред и по 1991 година, се вели во нивното излагање, ја изразуваат мултикултурната посебност на државата, но државната политика беше секогаш насочена кон развојот на македонскиот етнички идентитет. Силно поистоветување на македонската држава и идентитетот е артикулирано во Уставот од 1991 година. Многу Македонци се против концептот на граѓански иденти-

тет, бидејќи се плашат од губење на државата за чие признавање силно се бореле, велат Моника Радик и Горан Леденчан.

По нивното излагање присутните имаа прилика да го погледнат филмот „Името е име“ кој го третира проблемот со името на Македонија, како и мислењето на обичниот човек од Македонија во врска со оваа деликатна проблематика, а по неговото завршување присутните им поставија неколку прашања на студентите во врска со нивната интервенција, по што се разви долга дискусија во која сите го искажаа своето мислење. Горан и Моника открија колку ги интригира македонската култура, како и историските случувања кои се испреплетуваат околу нашата држава. Отсекот за етнологија и културна антропологија ги следи случувањата во Македонија и приготвува проект поврзан со македонските искуства, за што ќе ни зборуваат во еден од следните броеви.

Елена Кипровска Кнежиќ

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Она што ни треба е работа со срце за промоција на Македонија

Бранка Јањик е новата претседателка на МКД „Браќа Миладиновци“ во Осиек. Македонка по мајка (Јагода), шармантна, отворена, искрена но и авторитетна, цврста и полна со ентузијазам и нови идеи. Има 27 години. За себе вели дека е во македонското Друштво од кога памети за себе. Сака јазици, течно зборува англиски, германски, македонски, хрватски.

Гака патувања, волонтерка е која уште од средно училиште работи во невладиниот сектор и тоа посебно со младите. Ја привлекува урбаната култура, но и сериозноста и тежината на програмата помош на жртвите-сведоци на судењата која ја спроведува Окружниот суд во Осиек.

Како дојде до тоа да ја прифатите оваа одговорна позиција?

Го водев Годишното собрание кога ме праша претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, дали би сакала да ја прифатам номинацијата за претседател. Предлогот ми се чинеше оправдан, имајќи ги во вид сите случувања, а поддршка добив и од најблиските, пријателите и членовите на Друштвото. Прифатив. Во моментот не сум вработена, а сакам да помогнам колку што можам. Мислам дека е сега најпотребно сите да сме заедно и да помогнеме колку што можеме.

Во каква состојба е Друштвото моментално?

Состојбата е тешка, но не и безизлезна. Она што е важно е што постои и поддршка и желба да го надминеме ова во што се наоѓаме. Дали ќе успееме... не знам. Се надевам да. Моментално ги средуваме работите кои се во заостаток, но и документите, сите формално-правни механизми кои би спречиле нешто слично да ни се случи и во иднина. На грешките треба да учиме. Јас сум во улогата на министерот Линиќ – се шегувам, но вистината е дека проверуваме, мериме, прекројуваме, скратуваме секаде каде што можеме. Штедењето е нашето новото.

Кои се следните чекори кои ги планира новиот Управен одбор?

Управниот одбор е за секоја пофалба! Нашите состаноци се отворени и на нив редовно ги повикуваме и членовите

на Надзорниот одбор и Судот на честа. Но, и секој друг може да дојде ако сака. Заедничките размислувања ни се од голема корист. Заедно веќе донесовме некои одлуки, а една од нив е нашата традиционална и секогаш посетена Македонска вечер да ја споиме со Роденденскиот концерт и да направиме голема прослава по повод 20-годишнината на МКД „Браќа Миладиновци“ во октомври. Новиот УО го предложи Драгољуб Силјановски за наградата „Филантроп на годината“ на Фондацијата Слагалица од Осиек. Се надеваме дека ќе ја освои и дека тоа ќе биде потврда повеќе за ангажманот на нашите членови како за нашето Друштво, така и за пошироката заедница. Најважно е да работиме заедно и со полно срце да го претставуваме Македонското друштво во Осиек. А тешкотииите полека ќе се решат.

Јулијана Тешија

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР ВО ЗАГРЕБ

Низ чувството и мирисот на носталгијата

Македонски песни и ора, дегустација на македонски специјалитети и вина, весело дружење и богата томбола ја одбележаа традиционалната *Македонска вечер* во Загреб, која МКД „Охридски бисер“ ја организираше на 17 јануари 2014 година под покровителство на Советот за национални малцинства на РХ, Советот на МНМ за Град Загреб и Алкалоид ДОО, Загреб. Бидејќи интересот за ваков вид на дружење од година во година е сè поголем, ресторанот „Гастро Глобус“ на загребскиот Велесаем беше исполнет до последното место.

Водителка на програмата беше драмската актерка Костадинка Велковска. Присутните ги поздравиле Јосип Леко, претседател на Хрватскиот сабор, Милан Бандиќ, градоначалник на Град Загреб, Даниела Караџоска, амбасадорка на РМ во РХ, Орце Ламбевски, претседа-

тел на Заедницата на Македонците во РХ и Томе Апостолоски, претседател на Советот на МНМ за Град Загреб, а меѓу гостите беа и Гзим Реџеџи, почесен конзул на РМ во Задар, Елизабета Кнор од Градската управа на Град Загреб, Весна Шкаре Ожболт, пратеничка во Хрватскиот сабор и претседателка на ДЦ и други. Претседателот на МКД „Охридски бисер“, Благој Штерјов, со пригоден говор и свечено ја отвори прославата, а благословот за вечерата го даде свештеникот на МПЦ во РХ, протојереј Кирко Велински.

Гостите уживаа во македонската култура, традиција, храна и музика. Ги забавуваше веќе докажаната битолска вокално инструментална група „Боџи“, а изненадување на вечерта беа настапите на осиечката оперска дива Љиљана Чокљат, познатата водителка и пејачка Вјекослава Бах и младиот карловачки пејач Маријан Мониќ, кои со

своите интерпретации на познати македонски песни предизвикаа бурни емоции кај воодушевените гости.

Весела и незаборавна беше и оваа *Македонска вечер* која траеше сè до раните утрински часови. Секоја година Македонците и нивните пријатели се собираат за „Василица“, за да се развеселат, да споделат спомени и обичаи, да ги одржат старите пријателства. И да позборуваат на својот мајчин македонски јазик, да запеат и заиграат оро македонско, и низ чувството и мирисот на носталгијата да си ги исполнат душата и срцето. Поради тоа, *Македонската вечер* е мал, но сепак значаен дел од македонската културна ризница и остава неизбришлива трага во севкупниот културен мозаик што го негуваат Македонците во Хрватска.

Е. Петровска

МКД „Илинден“ одбележа 23 години постоење

Првото македонско друштво формирано е во Риека и тоа пред Заедницата на Македонците во Хрватска. На 11 декември свечено беше одбележан неговиот роденден

Македонската национална заедница во Хрватска има не само долга традиција на организирано дејствување, туку секако е меѓу најкомпактното и успешно ширење на македонската кауза на сите страни од светот. МКД *Илинден* во Риека е првото македонско друштво формирано и пред Заедницата на Македонците во Хрватска. На 11 декември свечено беше одбележан неговиот дваесет и трети роденден. Програмата ја отвори и ја водеше Славица Чомов, потпретседателка на Друштвото. Во сите овие години неговата работа претставува ткаење на килим во домот кој секогаш бил добредојден за секој Македонец, истакна таа, а под чиј кров заедно работат четирите правни субјекти. Претседателот на Македонската православна општина *Св. цар Константин и царица Елена*, Илија Младенов, ја истакна нејзината улога во негување и развивање на традициите на македонскиот народ кој живее надвор од матичната татковина. За почетоките и работата на *Илинден* говорела неговите втемелувачи Владо Настески и почесниот конзул проф. д-р Горан Калоџера.

Оценките за него се едногласни. Со својата работа и организација, разбирањето и толеранцијата Друштвото е пример за почит и согледба, а неговите членови се угледни и почитувани граѓани во нивната втора татковина. Неговата сегашност не е само отсликување на минатото, врска на она што било и минало, туку и со бројниот подмладок порачува според народната мудрост оти ќе биде вековито и лековито. Во МКД *Илинден* катадневно е живо и разновидно. Секој ден нешто се случува, едноставно потекнува река од луѓе. Се собираат тие да ги одбележат државните (национални) и верски празници, традиционално да се дружат и да се порадуваат за Нова година, 8 Март, 22 Декември, 11 Октомври, 24 Мај, со стотици да се соберат на големиот и свет Илинден. Да се почитуваш и да се сакаш себеси, тоа значи себеси да се познаваш. Така редовно биле одржувани предавања за најзначајните настани, личности и дела од традицијата и континуитетот на Македонија. За оние кои ја заорале најдлабоката бразда во конституирање и афирмација на македонската национална мисла, на нејзиниот

јазик, литература и култура. Притоа секако посебно треба да се одбележи традиционалното чувствување на сесловенските просветители Св. Кирил и Методиј.

Посебно место и значење заземаат бројните ликовни изложби. Тука се промоциите на нови книги и списанија, книжевни вечери и разговори. Свое место имаат музичките и филмските презентации кои Друштвото како ко-организатор ги остварува на разни простори во градот. Годинава беа обновени традиционалните *Денови на македонската култура* во Риека. Посетите, средбите и разговорите како илустрација на долгорочните и успешни македонско-хрватски врски имаат посебно место и значење во дејствувањето на *Илинден*. Негувањето на традицијата е битен елемент на сопствената идентификација. Секако дека игроорната и пејачката група, заедно со оркестарот се неговиот најрепрезентативен дел. Песната и оротото стокмени во чудесноста на народните носии го овековечуваат *Тешкото*, македонскиот исчекор во слободата, убавината и иднината. Еднаш фрленото семе постојано дава нови плодови. Гордост се изучувањето на македонскиот јазик во основното образование, а Лекторатот по македонски јазик на Филозофскиот факултет од самиот почеток е најголем македонски центар во светот. И секако, двата прекрасни тома на монографијата како траен документ за постоењето и работата на МКД *Илинден*, подготвени од Настески. Прославата ја заокружи настапот на пејачката група и оркестарот со сплет македонски народни песни кои потоа беа придружени од долго и весело македонско оро.

Васил Тоциновски

Со мартинки, рози и изложба прославен Денот на жената

Да се биде жена значи да се биде во исто време нежна и цврста, убава и паметна, емоционална и карактерна, кротка и борбена. Жената како сопруга, мајка, пријателка, партнерка, колешка, е симбол на новиот живот, темел на заедништвото, столб на семејството, вечна инспирација на уметниците. И мудрата Андриќева поговорка – *Жената стои, како капија, на излезот и на влезот на овој свет*, само ја докажува големата улога на жената во светот.

Токму затоа и се слави Меѓународниот ден на жената, празник во чест на нејзините

економски, политички и општествени достигнувања, иако овој празник денес кај нас има само симболичен статус. Симболично е и тоа, што овој празник се слави во март, месец кој ја најавува пролетта, благосостојбата и повторното будење на животот. По тој повод, на 7 март 2014 година во просториите на Заедницата, членките на МКД „Охридски бисер“ од Загреб со пригодна прослава го одбележија овој ден.

Сите беа окитени со *мартинки*, црвено-бели кончени висулци, топчиња и алки, рачно изработени во етно-работил-

ницата *Разбој* на Друштвото. Црвената боја како симбол на животот, белата како симбол на чистотата, за здравје, за среќа, за успех во годината. Сите добија и по една прекрасна црвено-жолта роза, симбол на младоста, убавината и топлината. А беше поставена и изложба на уникатните рачно изработени таписерии од членката на Друштвото, Анка Рабузин. И додека гостинките весело се дружеа уживајќи во богато подготвената македонска домашна трпеза од кулинарската секција на Друштвото, чест им направи и претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, со посета и честитки за празникот, посакувајќи им успешност на секое поле од животот.

А ние драги наши, ви посакуваме секогаш да бидете горди и достоинствени, сигурни во себе и во сопствените можности и способности, и со високо крената глава да одите напред кон остварувањето на своите снисhta. Едноставно, да бидете ЖЕНИ!

Е. Петровска

Дипломатски добротворен саем

Меѓународниот клуб на жените – Загреб е непрофитна организација која 20 години го организира Божикниот саем во Загреб. Овој саем се одржува во ноември или декември секоја година и е отворен за јавноста. Повеќето земји со дипломатски претставништва во Загреб учествуваат на овој саем, ги презентираат своите национални јадења, занаети и разни производи и ги продаваат на посетителите, а

собраните пари одат во добротворни цели.

Овој пат Божикниот саем се одржа на 8 декември 2013 година каде и Македонската амбасада имаше свој штанд и продаваше македонско црвено полусуво вино – Мистик, Вранец. Со помош на сите амбасади оваа година се собраа 200 илјади куни и истите беа наменети за Центарот за воспитување и образование на немоќни и хендикепирани деца и млади во Карловац. Сопругата на претседа-

телот на Република Хрватска, д-р Татјана Јосиповиќ, и оваа година присуствуваше на Божикниот саем и истиот

официјално го отвори, а го посети и македонскиот штанд.

Кристина Колоска
Шкварц

Усогласени статутите на МКД „Билјана“ и ЗМРХ

Членовите на МКД „Билјана“ и Управниот одбор на Друштвото на 12 март одржаа Редовно годишно Собрание. Дел од точките на дневниот ред беше првенствено предлогот за промена на постојниот Статут на Друштвото со цел да се усогласи со Статутот на Заедницата на Македонците и останатите македонски културни друштва. Остатокот од времето беше посветен на извештајот за финансиското дејствување на Друштвото кој го поднесе председа-

телката како и финансискиот извештај на Надзорната комисија.

Откако заврши расправата за горенаведените точки претседателката го прочита Планот и програмата на Друштвото предвидени за 2014 година. Истите беа продискутирани и едногласно усвоени. Мирјана Мајиќ ја искористи приликата да им се заблагодари на членовите за нивниот труд и придонес кон дејностите на Друштвото и подробно образложи во што сè се состои работата на Управ-

ниот одбор, а особено оствари во својата програма за изминатата 2013 година. Друштвото успеа да

Е. К. К.

Денови на македонскиот филм

Последниот ден од 2013 година, Македонците од Задар одлучија да го поминат во знакот на македонскиот филм. Така, во рамките на Деновите на македонскиот филм во просториите на Друштвото беа прикажани два македонски филма: „Мис Стон“ на режисерот Живорад Митровиќ-Жика и коме-

дијата „Бал-кан-кан“ на режисерот Дарко Митревски.

Гостите се релаксираа пред новогодишната ноќ со дискусија за македонската кинематографија и разменија мислења за погледнатите филмови. Филмот „Мис Стон“ беше емитиран поради големо барање на членовите на Друштвото, посебно на

оние повозрасните заради големото македонско актерско име Петре Прличко кој глуми токму во овој филм. Присутните се потсетија на неговите актерски дела и на тоа што тој претставуваше и сè уште претставува за македонскиот културен живот и кинематографија.

Е. К. К.

Прослава за Василица

На 13 јануари, следејќи ја македонската традиција, членовите на МКД „Билјана“ се

собраа во Друштвото заедно да ја дочекаат православната Стара Нова година и да го прослават празникот Василица. Бидејќи во некои делови од Македонија традиционално то лепче со паричка се врти токму на овој ден, а не на Бадник, МКД „Билјана“ одлучи тоа да го стори и на овој ден, иако и за Бадник се крпеше лепче во Друштвото. Оваа година среќа ќе ја прати Драга Барбера, бидејќи токму таа си го доби

делчето со паричка и овој пат, како и за Бадник.

Вечерта беше уште повесела, бидејќи членката на Друштвото Јелена Петровиќ го слаवेशе својот роден ден токму таму, па таа ги почести присутните со македонски и босански специјалитети меѓу кои и традиционалната баклава и пита, па на тој начин ја подели среќата со присутните.

Е. К. К.

Преглед на издаваштвото во Задар за 2013 година

На отворањето на изложбата „Издаваштво на задарското подрачје“ на 19 ноември 2013 година во изложбената сала на Научната библиотека на гостите им беше понуден преглед на издаваштвото во Задар и во задарското подрачје за 2013 година. Оваа изложба

традиционално се одржува веќе 20 години. Изложени беа изданија од различни издавачи, а како најсилен издавач помеѓу институциите се покажа Универзитетот во Задар кој оваа година има објавено 7 изданија. Веднаш по него се наоѓа Матица хрватска со 10 издадени наслови.

Помеѓу изложените плакати на изложбата се пронајде и оној на МКД „Билјана“ за изложбата „Кочо Рацин“ која беше организирана во соработка на Друштвото и Заедницата на Македонците во Хрватска во истиот изложбен простор.

Директорот на Научната библиотека Миро Грубиќ изјави дека е пресрекен што оваа изложба се организира по дваесетти пат, а воедно им заблагодари на сите автори, лектори, редактори, илустратори, рецензенти и сите други соработници без чија љубов и посветеност овој проект не би изгледал вака и не би траел толку долго. Во Задар, потенцираше Грубиќ, во текот на изминатава година се

издадени 227, а во таа бројка не спаѓаат задарани кои објавиле наслов во издавачки куќи надвор од Задар. Најголем број на издадените наслови се збирки поезија, 15 на број, потоа 5 романи, 4 збирки приказни, 2 драми и дневник. Сепак треба да се биде среќен со бројката од 3300 библиографски единици во изминатите 20 години, иако секогаш се може повеќе, изјави Грубиќ.

МКД „Билјана“ негува долгогодишна соработка со Научната библиотека и исклучително задоволна за поддршката која ја добива од оваа институција при секоја манифестација или случување на друштвото.

Е. К. Кнежиќ

Фестивал на новиот циркус

На 9. Фестивал на новиот циркус кој се одржа од 20-24 ноември 2013 година во Загреб, уметници од Чешка, Грција, Македонија/Франција, Германија, Словенија и Хрватска, на загребската публика и ја открија убавината на современиот циркус на Источна Европа. Во петокот на 22 ноември, салата на старата присавска фабрика *Погон Јединство* ја исполнија малите форми *Балканот во Франција*. Словенско-хрватскиот колектив *Dislocated Unity* и македонско-францускиот колектив *Porte 27*, во кој дејствува Васил Тасевски, настапија со мали циркуски фор-

ми играјќи се со сенки, видео проекции и своите тела. Васил Тасевски се претстави со акробација на метална сфера наречена топка, а перформансот *Се будам да умрам* беше инспириран од стиховите на песната *Смрт во авионот* од познатиот бразилски поет Карлос Друманд де Андраде.

Младиот македонски циркуски уметник Васил Тасевски се занимавал со жонглирање уште од својата 14-та година, а професионално се школувал во Франција каде и денес живее. Првите две години во француската циркуска школа *Centre des arts du cirque de*

Balthazar во Монпелје ги научил сите техники за циркус и специјализирал за манипулација на предмети и акробација. Потоа дипломирал на Националниот центар за уметност и циркус во Шалон ен Шампањ. Според него, циркуските уметности претста-

вуваат мост меѓу спортските и артистичките практики. Најповеќе го привлекува спојот на различни уметнички изрази, од циркус до видео и фотографија, па затоа често се претставува со мултимедијални перформанси.

Е. П.

Македонците од Република Хрватска ги претставуваше претседателот на Македонската координација на советите и претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска и претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски

Името е идентитет

Во Прилеп на 3 февруари 2014 година, во организација на Граѓанската иницијатива за национално, културно и духовно обединување на македонскиот народ „**НЕ - ИМА**“ од Прилеп, се одржа 10-тиот Семакедонски собир на тема: **ИМЕТО Е ИДЕНТИТЕТ**. Собирот беше посветен на великанот на македонското револуционерно движење **Гоце Делчев**, по повод неговиот 142. роденден.

На Собирот чествуваа повеќе од 150 посетители и политички претставници од Република Македонија и претставници на Македонците од Албанија, Бугарија, Холандија и Хрватска. Организаторите на овој собир велат дека се одлучиле да се проговори на оваа тема поради меѓународните состојби во кои се наоѓа Македонија.

Претседателот на Граѓанската иницијатива, Борис Темоски, меѓу другото, истакна: Сведоци сме на сè позачестените притисоци и иницијативи за промена на името од разни меѓународни фактори. Предлозите не само што се вулгарни, туку и ги погизуваат сите норми на пристојност. Сведоци сме на двојни аршини, на уцени и притисоци, на замижување пред газењето и непочитувањето на правата на Македонците. Ќе издржиме.

Заменикот министер за надворешни работи на Република Македонија, Зоран Петров, во своето излагање посебно се ос-

врна на разговорите со Грција кои се водат врз основа на Времената спогодба и истакна дека многу често се грешни кога македонската страна прифаќа во тие разговори да се користат термини како што е спорот за името или дека треба да се најде компромис. Ова посебно кога го поставуваат меѓународни претставници и политичари и тоа постојано се бара од Република Македонија да направи некаков компромис. Каков компромис? Да бидеме начисто, Република Македонија нема никаков спор со Грција, бидејќи ние не бараме ништо од Грција. Од друга страна, Грција ултимативно и уценувачки бара од Република Македонија да го смени името и идентитетот. Се работи за едно ултимативно формулирано барање за промена на името на нашата држава во пакет со прашањето за промена на идентитетот. Може ли да се бара компромис кога се поставува ултиматум и уцени? Кога едната страна не бара ништо, а другата страна уценува и поставува ултиматуми, тогаш нема никаква основа за било каква солуција што би го оправдала нашиот компромис, а уште помалку нашиот неразумен компромис. Грција ја уценува Република Македонија и бара да го смени името и да го смени идентитетот под грчки услови и засега има поддршка во меѓународната јавност. Согласно со Времената спогодба помеѓу Република Македонија и Грција, двете земји

преговараат за разликите околу името и ништо повеќе. Дали ќе најдат решение или пак нема да најдат решение во тие разговори останува да се види. Во Времената спогодба не е утврдена обврската за тоа на двете страни. Заменикот министер за надворешни работи изрази свој оптимизам дека овие разговори нема да завршат како што бара Грција.

Оваа година Македонците од Република Хрватска ги претставуваше претседателот на Македонската координација на советите и претставниците на македонското национално малцинство во Република Хрватска и претседател на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски.

Тој во својот поздравен говор ги запозна присутните со положбата на Македонците во Република Хрватска. Апостолоски истакна дека Македонците во Република Хрватска се признати како Македонци и како такви се ставени во Уставот на Република Хрватска. Република Хрватска со тој Устав е примена во Европската Унија, што значи дека ние како Македонци веќе сме во ЕУ. Понатаму истакна дека македонскиот јазик и култура се учи во седум училишта, во кои се вклучени околу 130 ученици кои во своите свидетелства добиваат оценка од тој предмет, а со тоа свидетелство се запишуваат во повисок степен на образование. Овие уче-

ници, утрешни студенти, имаат можност да студираат во цела Европа, а со нив го носат и свидетелството во кое е и предметот „Македонски јазик и култура“, што значи дека Македонците преку Република Хрватска се веќе во ЕУ. Исто така ги запозна присутните дека во Загреб, Македонците купија место, платија комуналии и имаат градежна дозвола за изградба на Македонска православна црква, прва на просторот на бившата држава и дека со Божја помош, оваа година ќе ставиме камен темелник, а воедно упати апел до сите присутни за донации за изградба на црквата. На крајот, претседателот заклучи дека ние Македонците од Република Хрватска никако не можеме да прифатиме нити разговор за името, нити разговор за идентитетот, а камо ли нивна промена. Нашите дедовци во многу посложени времиња биле и останале Македонци, ние немаме право нив да ги изневериме.

Сите гости од македонската дијаспора, како и домашните говорници, истакнаа дека името и идентитетот под никаков услов не смеат да се изменат.

На крајот на Семакедонскиот собир едногласно е донесена следнава декларација:

Македонците и претставниците на македонските заедници од соседните држави на Република Македонија и иселениците од Македонија, на Семакедонскиот собир на тема „Името е идентитет“, во организација на Граѓанската иницијатива за национално, културно и духовно обединување на македонскиот народ НЕ-ИМА од Прилеп, а по повод 142 години од раѓањето на великанот на македонското

револуционерно движење Гоце Делчев, на 3 февруари 2014 година во Прилеп донесоа:

ДЕКЛАРАЦИЈА за државното име Македонија

- Никој и под никакви услови нема право да го промени државното име МАКЕДОНИЈА
- Македонија повторно е суверена држава, Македонците повторно се суверена нација, и тоа повеќе никој и никогаш не може да го смени!
- Државното име е идентитетот на нацијата и им припаѓа на сите Македонци од сите делови на Македонија и во целиот свет! Името на македонскиот народ е нераскинливо поврзано со државното име Македонија и обратно!
- Македонците од сите делови на Македонија и во целиот свет отфрлаат референдум, промена на Уставот и ратификација на меѓународен договор во Собранието на Македонија со цел промената на државното име Македонија!
- Правото на самоопределување и самоидентификација е суверено, неприкосновено и неотуѓиво право на секој човек на земјината топка, па и на Македонците како посебен ентитет.
- Никој нема право да разговара, договара и склучи меѓународен договор за промена на државното име Македонија. Промената на државното име Македонија значи трајна промена на името на македонскиот народ и јазик, затоа што по меѓународното право, името на националноста по автоматизам произлегува од името на државата. Промената на државното име не значи слобода на говорот и мислата, ниту значи демократија, туку претставува флагрантно кршење на Уставот на меѓународното право, злосторство против човештвото, геноцид врз народот и најтешко кривично дело велепредавство!

- Бараме итен и безусловен крај на разговорите за државното име со Владата во Атина, и продолжување на членството во Обединетите Нации и во сите меѓународни организации под државното име Македонија, со можност за употреба на уставната додávка „Република“, како јасна разлика од истоимената северна грчка и југозападна бугарска провинција, без латинична транскрипција на македонскиот јазик (Republika Makedonija) туку на англиски јазик „Republic of Macedonia“, со меѓународниот код МК односно МКД и нотификација на македонскиот народ и македонскиот јазик на англиски јазик „Macedonian people“ и „Macedonian language“, независно од историските хипотеки – окупацијата врз Македонија од Балканските војни 1912-1913 година и геноцидот врз македонскиот народ кој сè уште трае!
- Македонците не се ниту антички, ниту словенски, туку само Македонци, во континуитет во време и простор, Македонија е нивна татковина!
- Секое продолжување на разговорите за промена на државното име Македонија го нарушува интегритетот на Македонија и достоинството на македонскиот народ. Промената на државното име Македонија ќе предизвика дестабилизација на Балканот и во Европа! Македонија е единственото решение за македонското прашање и за траен мир и добрососедството во овој дел на Европа!
- Имајќи предвид дека македонскиот јазик и писмо веќе се признати во Организацијата на Обединетите Нации, промената на државното име Македонија ќе го загрози ова веќе признато право, а ќе ги загрози и стекнатите права на Македонците во државите во кои се признати како Македонци.

Томе Апостолоски

МКД „Македонија“ со старо-ново раководство

Претседател на Друштвото од Сплит и натаму е Ангел Митревски, а потпретседатели се повторно Јорго Кремиќ и Александар Тасиќ

Како што е веќе вообичаено, на секои четири години да се одржуваат изборни собранија на македонските културни друштва во Р. Хрватска и МКД Македонија од Сплит на 8 ноември го одржа своето Изборно собрание во просториите на истото.

После интонирањето на двете химни и утврдувањето на потребниот кворум, претседателот Ангел Митревски ги поздрави присутните и ги замоли со минута молчење да им оддадат почит на сите починати членови

помеѓу двете собранија. Веднаш потоа беше избрано работно претседателство составено од Владимир Апостолски, Венка Џанко и Јорго Кремиќ.

Претседателот Ангел Митревски поднесе детално известување за работата на МКД „Македонија“ во минатиот период помеѓу двете собранија, кој беше едногласно прифатен од сите присутни членови. Следеа финансискиот извештај како и извештајот на надзорната комисија кои беа исто така прифатени без ни-

какви забелешки. По сето ова се разрешија сите членови на раководечките структури на МКД „Македонија“, вклучувајќи го претседателот и двајцата потпретседатели. На инсистирање на целокупното членство, повторно беа предложени и избрани едногласно за претседател на МКД „Македонија“, Ангел Митревски со двајцата стари-нови потпретседатели Јорго Кремиќ и Александар Тасиќ, додека во новиот Управен одбор беа избрани Лидија Ненадиќ, за секретар и Блага Массачеси, Надежда Лашковска, Венка Џанко, Фросина Мавсар, Александра Дупарова, Владимир Апостолски и Живко Богески како членови на Управниот одбор. Исто така, беа избрани и нови членови на Надзорната комисија и Судот на честа.

Новоизбраниот претседател на Друштвото, Ангел Митревски, се заблагодари на укажаната доверба која му ја искажаа членовите на МКД „Македонија“ со повторниот избор, па вети дека во својот иден мандат, исто како и досега ќе се заложил за доброто на сите членови на Друштвото, при што нагласи дека очекува и соодветна помош од сите членови. Почесниот претседател на МКД „Македонија“, Владимир Апостолски, во својот завршен говор со кој и го заклучи Собранието, укажа на големиот напредок што е направен во последните десетина години и потврди дека благодарейќи на успешната работа на Друштвото, перцепцијата за Македонците во Сплит и Далмација, исто како и во целата Република Хрватска е одлична.

Биљана Митревски

Ден на простување на световните грешки

„Прости ми ако сум ти згрешил“ и „Нека ти е простено и од мене и од Бога“ беа зборовите кои се слушаа во недела, на втори март во просториите на МПЦО „Св. Наум Охридски“ во Сплит. Како и секоја година, членовите на МКД „Македонија“ и останатите верници – припадници на македонската православна црква од Сплит и Сплитско-далматинската жупанија и оваа година се собраа за да ги обноват старите обичаи од родниот крај. Како што велат старите „подобро да изгори и да се заборава селото отколку да се забораваат обичаите“,

па вредните Македонки се потрудија да подготват пригодни прехранбени специјалитети за овој момент.

За стариот обичај на „носење на портокали“ на постарите и барање на прошка се погрижи претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, кој по количината на донесените портокали испадна „најгрешен“ од сите. Но, секако на крајот и најзадоволен, бидејќи собра најповеќе од оние реченици „Нека ти е простено...“ од почетокот на овој текст.

Б. М

Бурно и весело во МКД „Браќа Миладиновци“

„Бисерчиња“ настапија на „Фестивал на јазикот“

Ново раководство

Почетокот на годината во Осиек е во знакот на промената на раководството на МКД „Браќа Миладиновци“. На Изборното собрание одржано на 1 март беше избрана нова претседателка на Друштвото, нов Управен и Надзорен одбор, и нов Суд на честа. Со еден збор: нов, свеж почеток со кој во Друштвото се враќа дел од старото членство, доаѓаат некои нови млади (меѓу кои и нашата претседателка Бранка Јањиќ која има само 27 години!) и се истакнува волонтерскиот ангажман со срце!

Собранието беше бурно затоа што во изминатите две години се случуваа чекори кои не беа за поздравување и кои Друштвото го доведоа пред финансиски колапс. Колку и да звучи парадоксално, ова е можеби она што ни требаше да се освестиме дека можеме ако се сплотиме и ако си помогнеме едни на други! „Верувам дека ќе успееме“, вели Бранка Јањиќ, а вербата и произлегува од надежта, оптимизмот и младоста. Таа е умна правничка, магистер по право, долгогодишен активист

во невладиниот сектор, со прилично искуство во работата со младите. „И по сè, најмалку што ни треба е да останеме огорчени. Она што ни треба сега, токму сега е да работиме сите заедно за доброто на Друштвото. Да му го вратиме стариот сјај, да го претставиме македонското национално малцинство на најдобар можен начин“. Ја поздравуваме нашата нова претседателка, ѝ честитаме на изборот и ѝ посакуваме многу успех!

Настапи на секциите

23 јануари 2014 г. Годината ни почна со настапот на инструменталистите од секцијата „Т’га за југ“ на изложбата „Два града – две реки“ на познатиот хрватски архитект Радован Мишчевиќ во осиечката галерија „Валдингер“. Во музичкиот дел од програмата настапија Кирил Наумов на виолина и Огњен Здравковиќ на гитара со композицијата на хрватскиот автор Нело Милоти „Охридски бисери“ и со интересна комбинација на песните „Мој Осиек“ на Бранко Михаљевиќ и македонската народна „Ој, Вардаре“.

21 февруари 2014 г. Најмладите членови на секцијата „Бисерчиња“ настапија на традиционалната манифестација „Фестивал на јазикот“ – свечена завршница на одбележувањето на Меѓународниот ден на мајчиниот јазик во организација на Одделот за работа со деца и млади и Австриската читална при Градската и универзитетска библиотека во Осиек (ГИСКО). Настанот се одржа во просториите на друштвото „Шокачка грана“, а нашите најмлади се претставија со неколку рецитации и со песничката „Дувна ветре развигорче“.

8. март 2014 г. Дружењето на пензионерите по повод одбележувањето на Денот на жената – 8 март во Осиек беше обогатено со настапот на дамите од МКД „Браќа Миладиновци“ кои, предводени од водителката на секцијата Мирта Гало, настапија со ората „Билјана“ и „Тресеница“ и ги освоија срцата на присутната публика. Настанот се одржа во Месниот одбор Југ 2, а настапија и бројни други друштва и секции.

Јулијана Тешија

Во чест на Денот на проштевање, почит, доверба и љубов

Празниците не се само потсетување и одбележување на својата вера, туку тие на најубав начин ги одразуваат традицијата и континуитетот на еден народ. Длабоко вкоренет во македонското колективно меморирање е големиот ден Прочка. Со повеќе свечености тој беше одбележан во МКД *Илинден* во Риека. На заедничката средба вечерта на 1

март, многубројните посетители ги поздрави и им посака добредојде Славица Чомов, потпретседателка на *Илинден*. Притоа таа ги потсети и ги повика Македонците од Приморско-горанската жупанија што помасовно да излезат и да гласаат на претстојните претседателски избори. Претседателот на Македонската православна црковна општина *Св.*

цар Константин и царица Елена, Илија Младенов, го искажа своето задоволство што овој празник во толкав број ги собира луѓето заедно на дружење, да се видат, да си простат и да поразговараат за иднината.

Парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински и овој пат вдихновено, топло и мудро зборуваше за празникот Прочка и за големите пости кои доаѓаат по него. Тоа е денот на почит, доверба и љубов меѓу луѓето. Во својот единствен живот човекот ја испишува својата книга со која и ги остава трагите за себе. А во него постојана и голема вредност е довербата кон себе и кон другите. Големината на човекот е да умее да им проштева на другите, но исто така

да побара прошка и за своите непристојни зборови и постапки. Со македонските кулинарски специјалитети, со родната песна и оро празнувањето потоа продолжи со неколкучасовно дружење. Претпладнето на 2 март, во црквата *Св. Себастијан* беше одржана света Литургија, на која богослужеше отец Кирко Велински. Тој меѓу другото истакна како секоја посета во Риека посебно го радува. Македонските верници се многубројни и претставуваат едно големо и сложено семејство кое веќе ги знае молитвите и активно се вклучува во богослужбите.

V. T.

Екуменски молитвени осмини

Традиционалната манифестација *Екуменски молитвени осмини* во Риека годинава се одржа од 18 до 25 јануари со бројни приредби, трибини, предавања, проекции на филмови, концерти и мултимедијална молитвена програма. Во собирот посветен за мир во светот, за благосостојба на светите Божји цркви и за обединување на сите, забележителни настапи имаа МКД *Илинден* и Македонската православна црковна општина *Св. цар Константин и царица Елена* од Риека. На свеченото отворање на 18

јануари, во базиликата на Трсат, пејачката група и оркестарот на МКД *Илинден* настапија со песната *Молитва*. Во *Молитвата за заедништво* што ја говорела претставниците на верските заедници, во име на Македонската православна црква настапи Илија Христовулов, претседател на МКД. Наизменично на повеќе јазици се изговараа трите дела од утрена-та молитва од светата литургија и молитвата која што се чита на секоја света литургија.

Во Капучинската црква исполнета со многубројни посетите-

ли на 25 јануари се одржа завршната манифестација. Во деведесетминутната програма посебно внимание со својот сценски приказ предизвикаа членовите на МКД *Илинден* кои беа облечени во македонски народни носии. Ритуалот со благословување и делење на погачата беше вистинско

доживување, а на крај присутните со долготраен аплауз ја поздравиле изведбата на двата бисера од македонската песнопојна традиција *Молитва* и *Болен ми лежи Миле Поп Јорданов*. Молитвите ги говорела Ивона Дуноски Митев и Илија Христовулов.

V. T.

Ден на Македонија во Терме

Во поликлиниката Терме во Риека, на 31 јануари се одржа дружењето Ден на Македонија, а по повод македонските пациенти кои тука се на тераписко лекување и заздравување од сериозни повреди. На средбата, ра-

ководителката Власта Брозичевиќ меѓу другото истакна како никогаш досега во Терме во еден термин немало толку бројни пациенти од една земја. Тоа и било повод за организирање на средбата. На неа присуствуваа Михаило

Давчевски, претставник на Македонското национално малцинство за Приморско-горанската жупанија и Владо Настески, член на Советот на македонското национално малцинство за Град Риека. Во поликлиниката биле познатите македонски спортисти, како Горјанчо Марковски, Индира Кастратовиќ, Ванчо Димоски, Дејан Манасков и други јавни и културни личности. Тука Македонците се чувствуваат како да се дома. Со доаѓање во поликлиниката нив ги дочека службеничката Надија Садак, по народност Украинка, која што студирала хрватски и македонски јазик, па ги поздравиле и

разговараше со нив на нивниот мајчин македонски јазик. Брозичевиќ во разговорот ги истакна врските на Селце и Цриквеница со Македонија. Архитектот Здравко Грижњик-Јапа од Цриквеница, по катастрофалниот земјотрес во 1963 година е еден од креаторите на ново Скопје. Во овој град тогаш престојувале 120 деца од Македонија. Македонските деца тука наоѓале дом и засолниште и за време на Граѓанската војна во Грција. Давчевски истакна дека и денес соработката и резултатите меѓу двете држави и двата народа бележат извонредни резултати во сите области.

В. Т.

Пејзажите на Жељко Делач

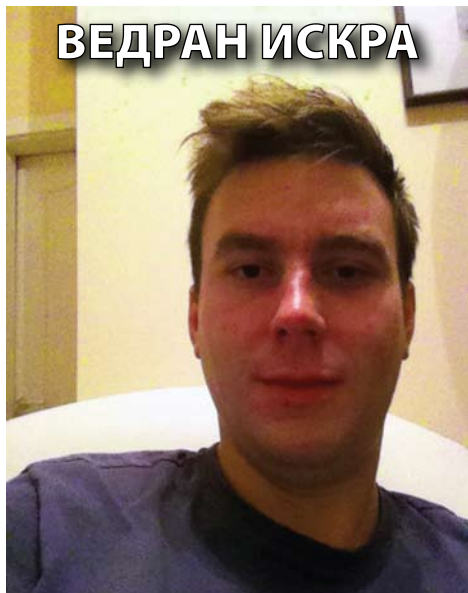
Во МКД Илинден во Риека на 27 јануари 2014 година беше отворена изложбата на Жељко Делач. Станува збор за ликовен уметник кој целосно е преокупиран со пејзажите. Тоа се карактеристични мотиви од Горанското и Кварнерското поднебје кои се хармонични во постојаното нагласување на просторот и неговото навлегување во тродимензионалноста на сликата. Палетата поаѓа од јасни и интензивни бои во првите димензии на платното до нивно суптилно и нежно разлевање кон хоризонтот прераснувајќи во единство со атмосферските перспективи.

Во неговите платна можат да се почувствуваат мирисите на шумата и песната на птиците во сите нијанси на четирите годишни времиња. Делач е уметник кој што со еднаков успех прикажува и други мотиви, како што се мртвата природа, урбаните пејзажи од Риека, анималистичките глетки, цвеќињата. Електроинженер по професија, спокојството и убавината на живеењето тој ги пресоздава во своето сликарство. Член е на Ликовното друштво Вели пинел од Кострена, а учествувал на четириесетина групни и триесетина самостојни изложби.

В. Т.

ВЕДРАН ИСКРА

Хрватскиот јазик во основното и во високото образование во Македонија има сопствена традиција. Освен на Филолошкиот факултет Блаже Конески на Универзитетот Св. Кирил и Методиј во Скопје, тој е предмет и за основното образование. Во текот на оваа учебна година го предава Ведран Искра (1986, Риека) кој во 2010 година, дипломираше на групата Хрватски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет при Универзитетот во неговиот роден град. И во овој разговор не пресретнаа неговата веселост, искреност и отвореност

Изучувањето на мајчиниот хрватски јазик во Р. Македонија има испишано своја историја. Министерството за образование, наука и спорт на Р. Хрватска ја финансира оваа дејност и таа благородна мисија сега е Ваша работна обврска.

Хрватскиот јазик и култура во Македонија се предаваат од 2009 година, и тоа досега го работеше мојата колешка Сандра Николова. Од оваа учебна година ги имам среќата и задоволството да се грижам за одржување на хрватската програма во Македонија. Наставата се изведува во Битола, Кочани, Куманово и Скопје. Инаку, Министерството за образование, наука и спорт на Р. Хрватска нашето хрватското образование

Мајчиниот јазик е света должност

Од оваа учебна година ги имам среќата и задоволството да се грижам за одржување на хрватската програма во Македонија. Наставата се изведува во Битола, Кочани, Куманово и Скопје, вели Ведран Искра

го остварува во дваесет земји во светот и на тој начин најдобро ја потврдува грижата за своите граѓани кои живеат вон од границите на својата татковина.

Во оваа работа каква е Вашата соработка со Заедницата на Хрватите во Р. Македонија?

Соработката со Заедницата на Хрватите во Македонија, како и со Амбасадата на Република Хрватска во Скопје, е извонредна. Соработката со овие две институции е неопходна и има релевантно место и значење во развитокот и во унапредувањето на хрватската настава.

Конкретно, каков е интересот за учење на хрватскиот јазик? Кои се Ваши ученици? Притоа што е посебно и интересно?

Во Македонија има интерес за изучување на хрватскиот јазик и култура, но секогаш постои простор за зголемување на бројот на учениците. Тука главно станува збор за деца кои имаат мешано хрватско и македонско потекло. Смеслата на наставата е во тоа да ги покаже битноста и посебноста на двата идентитета, така што децата, младите генерации можат да продолжат и слободно да се остваруваат во светот на традицијата и континуитетот на двете култури. Учениците се мотивирани, природно се љубопитни и тоа е она што го движи мојот ентузијазам во работата со нив. Едноставно, би рекол оти е многу необично што и тие мене ме учат! Имено, ме учат македонски. Ретко кога се случува децата да го учат својот учител. На пример, интересно е искуството на учителот кога да речеме хигиеничарката ќе влезе во училница и ми поставува некое прашање, го прашува учителот, а децата пак треба да ми преведат што таа ме прашу-

ва. Тие мигови не можат да се измерат со ништо на овој свет.

Активностите на Заедницата на Хрватите во Р. Македонија се разновидни и богати. Речете ни нешто повеќе за тоа.

Заедницата на Хрватите во Македонија има активности во сите области, а посебно во сегментите на културата и образованието. Мислам оти младите членови на Заедницата можат да го користат искуството на старите членови за негување на хрватскиот дух во Македонија, а со тоа, се разбира, и ги негува хрватско-македонските односи.

Вие сте млад човек и секако дека имате своја, сопствена хрватско-македонска перспектива во вашата идна работа.

Постојат многу неискористени можности во хрватско-македонските односи и разбирливо размислувам и за тоа. Впрочем, мојот престој тука е онаа стожерна соработка со македонските културни и образовни институции и верувам оти во таа смисла ќе се воспостави соработка која што ќе биде обострана и за хрватската и за македонската страна. Се надевам дека ќе го научам македонскиот јазик, но и оти ќе имам можности да ги истражувам вашите извонредно богати историја, култура и литература.

Какви се впечатоците и искуствата со Македонците и во нивната татковина?

Прекрасни луѓе, одлични домаќини, со извонредно богат дух кој му недостасува на денешниот свет. Тука животот, во смисла на духовниот свет на човекот, е похуман, попривиден, со еден збор е поздрав. Луѓето пожртвувано се свртени едни кон други.

Не знам дали е добро во оваа пригода да го кажам тоа, но во еден миг не успеав да си купам карта во автобусот на градскиот превоз, зашто навистина со торбите не успеав да се пробијам до возачот и дојде контрола, а ре-

чиси сите патници во автобусот ја уверуваа контролата оти сум имал намера да си купам карта. Едноставно упорно настојуваа контролата да не ми наплати казна. Се надевам оти оваа хумористична сцена сосема добро

ја илустрира подготвеноста на овдешните луѓе да помогнат и да реагираат така како што би требало да постапуваат сите во денешниот свет: човечки, добронамерно и од срце.

В. Тоциновски

Со нејзините таленти е гордост на сите

Нескриените таленти на Андријана Шаролиќ од Сплит од областа на книжевноста, ликовната и музичката уметност, применета уметност... ѝ носат бројни награди и признанија. Таа со голем интерес и со одличен успех ја следи и наставата на македонски јазик во Сплит

Андријана Шаролиќ, шестоодделенка од Сплит, уште еднаш го потврди својот нескриен талент во пишување, еден од многуте кои ги поседува оваа сестрано девојче. Овој пат, во силна конкуренција меѓу ученици од Србија, Босна и Херцеговина, Македонија, Хрватска и други земји од регионот, таа ја освои третата награда на Меѓународниот фестивал на поезија и краток расказ „Павле Поповиќ“ што се одржа во Нови Сад. Наградата и е доделена во конкуренција основношколци. Но, Андријана досега има освоено многу награди, први и втори места од областа на книжевноста, ликовната и музичката уметност, применета уметност...

Андријана е одлична ученичка, гордост на секое училиште во кое оди. И во ОУ „Спинут“, и во ОУ „Скалице“, каде веќе четири години посетува настава на македонски јазик, но и во основното музичко училиште во Сплит, бидејќи на бројни натпревари, каде што ќе се појави, освојува награди. Првиот натпревар на кој освоила прво место била Олимпијадата за култура во

Осиек, со керамичка ваза која сама ја направила и насликала.

А, пишувањето, вели, ѝ е посебна страст. Првите чекори ги направила во прво одделение и оттогаш чекори по патот на успехот. Покрај на хрватски јазик, таа го пишува и својот прв роман за деца, но на англиски јазик. Го насловила како „Портокалова приказна“, а бидејќи убаво и црта, сама ги прави и илустрациите во книгата. И музиката е нејзина преокупација. Изучува да свири на еден многу интересен инструмент – хорна. Интересот кон Македонија и

македонскиот јазик и култура ѝ го пренел еден нејзин пријател од училиште. Иако нема македонски корени, Андријана заедно со нејзината помлада сестра Марија и братучетката Аурора, секоја сабота се на часови по македонски јазик.

„Македонскиот јазик многу ми е мелодичен, многу убаво звучи. Сакам да го слушам, а уште повеќе сакам да научам да го говорам. Речиси сè разбираам“, вели Андријана. Нејзина голема желба е да ја посети Македонија.

Веќе е во подготовка да се јави на уште еден меѓународен конкурс и тоа во Македонија за културната манифестација „Бела ноќ“.

– Имам многу полиња на интерес, речиси сè ме интересира и во моментот не би можела да кажам што би сакала да бидам кога ќе пораснам. Среќна сум кога ќе освојам некоја награда, тоа го доживувам како потврда на мојот вложен труд, вели Андријана.

Ова интересно девојче во слободно време вози велосипед, но сака да гледа и филмови.

М. Г.

Наградени песни во Нови Сад:

U rukama

*U rukama darovitog učitelja
Djeca mogu voditi, on će ih slijediti
U rukama darovitog učitelja
ono što radimo ne treba biti savršeno
U rukama darovitog učitelja
učionica je čarobno mjesto
U rukama darovitog učitelja
opuštena i nasmijana lica čine prostor svjetlijim
U rukama darovitog učitelja*

*Kreativnost struji redovima
Darovitost se spontano otkriva
Talenti se razvijaju, vještine usavršavaju
U rukama darovitog učitelja
Pitanja se neumorno postavljaju
U rukama darovitog učitelja
djeci se otkriva gdje da gledaju, a ne što da vide
U rukama darovitog učitelja
djeca prestaju brinuti, strepiti i sumnjati,
počinju vjerovati
U rukama darovitog učitelja
nalazi se ključ koji vodi u bolje sutra.*

O sebi

*Pjesmom
objašnjavam sebe
samoj sebi.
Pjesmom
bolje vidim svoje
danas.
Pjesmom
branim se i snažim.
Pjesmom
borim se,
imuna na laži.*

*Naše prave pjesme
su već u nama.
Sve što trebamo
je iznjedrili ih
na površinu.
Godinama
možemo bezuspješno
pokušavati i tražiti,
dok nam one, nijemo,
zure u lice.*

Спој на љубовта, виното и песната

Св. Валентин е празник на љубовта. Св. Трифун е празник на виното. Црвената боја пак, е симбол и на љубовта и на виното. Кога љубовта и виното ќе се спојат, се добива еден ист датум, 14 февруари. А кога на сето тоа се додаде и убава песна – тоа е гарантирано победничка комбинација за одличен помин! Во тоа имаа прилика да се уверат гостите што присуствуваа на прекрасната вечер во ресторанот „К пивовари“ во

Загреб, каде само за нив нашата драмска актерка и шансонирка Костадинка Велковска, во придружба на Тони Јанковиќ и Тони Етеровиќ, пееше познати шансони проткаени со безвремена љубовна поезија.

Романтика обоена во црвени тонови, нежни и чувствителни стихови, отворени срца, позитивни емоции и многу љубов беше епилогот на оваа вечер. Дали поради љубовта или поради виното или пак, поради

нивниот спој, животот оваа вечер имаше сладок вкус. Што и да славите, Св. Валентин или Св. Трифун, нека ви е честит празникот!

Е. П.

Унковски за прв пат со претстава во Загреб

Претставата од Антон Павлович Чехов *Три сестри* во режија на реномираниот македонски режисер Слободан Унковски, премиерно беше изведена на 17 јануари 2014 година во загребскиот театар *Гавела*. Унковски, како еден од најценетите и најнаградувани режисери на овие простори, за прв пат во неговата долгогодишна и богата светска кариера режира претстава во Хрватска, за која доби многу пофалби и

позитивни критики од бројната публика меѓу кои беше и режисерот Александар Поповски.

Тричасовната класична, но со еден модерен сензибилитет

режирана драма во четири чина, зборува за животот во руската провинција, за потрагата по среќа, за невозвратената љубов, скриените чувства, осаменоста и депресијата, но не морализира ниту обвинува, туку се труди да го разбере човекот со сите негови мани и доблести. Оваа претстава во *Гавела* последен пат била поставена во 1984 година, во режија на Ивица Кунчевиќ.

Е. П.

„Сеир“ за 40 години музичка кариера

ние на *Кроација Рекордс*. Музиката, продукцијата, текстовите и аранжманите на десетте нови песни што се наоѓаат на албумот ги потпишува самиот Стефановски, а за насловот на албумот ќе рече:

- *Сеир* е турцизам, една состојба на рамнодушност и омилена балканска дисциплина кога не сте премногу активни, кога сте набљудувач, со лесна иронија и со цинизам го гледате светот околу себе. Ние во Македонија тоа често го правиме, наместо да ја земеме мотиката и да копаме, работиме, ние само гледаме и коментираме како другите работат.

На промоцијата за албумот говореа музичкиот критичар Хрвоје Хорват и директорот

на *Кроација Рекордс* Желимир Бабогредац, а Влатко Стефановски отсвири неколку песни за кои публиката го награди со бурни аплаузи.

Како гости на албумот се појавуваат Раде Шербеџија, Дамир Имери, Каролина Гочева, Ѓоко Максимовски, Дино Милосављевиќ и други, а за фотографијата на обвивката на албумот е заслужен неговиот 13-годишен син Јан, на која возраст и самиот Влатко почнал да свири. Од тогаш, па до денес, тој објавил 32 албума, настапувал насекаде низ светот, а годинава одбележува и 40 години од почетокот на неговата музичка кариера со јубилеен концерт на 28 март во Универзалната сала во Скопје.

Е. П.

После 11 години пауза од албумот *Кула од карти*, легендарниот македонски музичар, виртуозен гитарист и основач на култната етно група *Леб и сол*, Влатко Стефановски, на 21 февруари 2014 година во загребската *Творница културе* го промовираше својот прв кантавторски албум *Сеир* во изда-

Денови на македонската култура во Загреб

Културната манифестација *Денови на македонската култура* што се одржа од 27-29 ноември 2013 година во организација на Македонско-хрватското здружение за промоција на културните вредности и врски *Спектрум* од Загреб и Клубот на студенти на јужната славистика А-302, на загребската публика и понуди богата програма.

На свеченото отворање на манифестацијата во библиотеката *Аугуст Цесарец*, воведна реч имаа Славица Коретиќ, претседателка на *Спектрум*, и Јања Ковач, претседателка на Клубот. Првиот ден го одбележа отворањето на изложба фотографии *Балкан во зборови и бои* и промоција на стихозбирката *Загребска анатомија на самотијата* од Марко Павловски. Книгата, која од хрватски на македонски јазик ја преведе познатиот македонски писател, проф. д-р Венко Андоновски, ја претстави книжевниот критичар Мирослав Миќановиќ, додека модератор беше Јања Ковач. Стихови од збирката рецити-

раа Маја Мастнак-Цар, Иван Кирко и авторот, а промоцијата со неколку нумери ја збогати и виолинистката Ива Краљ.

Следниот ден претпладнето беше резервирано за работилница за деца со читање на кратки македонски приказни и проекција на краткиот игран црно-бел филм *Подарок од веселиот молер* во режија на Димитар Костаров. Попладнето во истата библиотека се одржаа две предавања на тема *Компаративна словенска митологија* на проф. д-р Витомир

Белај и *Македонска митологија* на проф. д-р Трајче Стамески од Филолошкиот факултет *Блаже Конески* во Скопје. Манифестацијата заврши третиот ден во книжевниот клуб *Букса* со проекција на македонскиот филм *Мис Стон* во режија на Жика Митровиќ, читање на јужно-словенска книжевност од студентите при Филозофскиот факултет во Загреб и со концерт на бендот *The Morning Empire & Simon O'Dark*.

Е. П.

Меѓународен фестивал „Пријатели на книгата“

Традиционалниот годинашен шести по ред Меѓународен книжевен фестивал *Пријатели на книгата* се одржа на 8 и 9 ноември во Ријека. Со години МКД *Илинден* учествувал и бил домаќин на бројни негови манифестации. На свеченото отворање во големата сала на *Филондраматика* на поетскиот марафон настапија автори од седум европски држави. Убавината на македонската реч ја претставија членовите на МКД *Илин-*

ден, Васил Тоциновски и Фари Ибраимовски. Втората вечер се одржа во Градската Библиотека *Света Луција* во Кострена, а почна со промоција на двете поетски збирки *Риечка поетска читанка*, на македонски и *Поетски дијалози* на хрватски јазик. Станува збор за книжевна соработка меѓу Ријека и Прилеп, а во секоја книга застапени се по петнаесет автори. Промотор беше д-р Винко Рибариќ.

Македонското присуство на оваа значајна културна манифестација е потврдено и со награда. Имено, годинашната награда за најдобар превод *Книжевно перо* ја добија поетот и научен работник Славчо Ковилоски од Скопје, за *Риечка поетска читанка* и Слободан Јовичиќ, студент на Филозофскиот факултет во Загреб, за *Поетски дијалози*.

В. Т.

Загрепчани воодушевени со звуците од Македонија

Под покровителство на Министерството за култура на Македонија и Хрватска, на 30 октомври 2013 година скопскиот Музеј на Македонија повторно беше гостин на загрепскиот Етнографски музеј, овој пат со изложбата *Македонски народни музички инструменти*. На отворањето добредојде

упатија директорите на музеите, Дарко Крзовски и Дамодар Фрлан, авторот на изложбата, етнолог и кустос Владимир Боцев и Драгутин Палашек во името на градоначалникот на Град Загреб, а за музичкиот дел од програмата беа задолжени вокалниот хор *Чипкице* и триото *Инструментал*.

Изработени од заенаетчиите и свирачите, инструментите како што се кемење, гајда, шупелка, тамбура, зурла, кавал и тапан, потекнуваат од скоро сите етнички региони на Македонија. Тие се достоинствени чувари и пренесувачи на македонското музичко културно наследство, длабоко вкоренето во вековната традиција на македонскиот народ. Но, и во ова денешно модерно време, тие сè уште опстојуваат и се употребуваат. На изложбата беа претставени 43 музички инструменти од збирката на народни инструменти од етнолошкиот оддел

на Музејот на Македонија, од кои најзастапени се аерофоните, кордофоните, идиофоните и мембранофоните. За ликовната поставка беше задолжена Јагужка Деловска, а тука беа и аудио-визуелните снимки преку кои воодушевените посетители, можеа да ги видат, слушнат и доживеат звуците на инструментите со сиот нивен разновиден репертоар и карактеристичен стил на музицирање.

Е. Петровска

Туѓо тело

Првата изложба на уметничката формација *Кооперација* надвор од Македонија се одржа во Галеријата *Грета* во Загреб од 11 до 17 ноември 2013 година. Насловена како *Туѓо тело*, изложбата

на оваа визуелна уметност опфати дела изложени на досегашните настани на *Кооперација*. Изборот на делата упатува на присуството на телото во еден специфичен социјален и локален контекст, тре-

тирајќи го како политички простор.

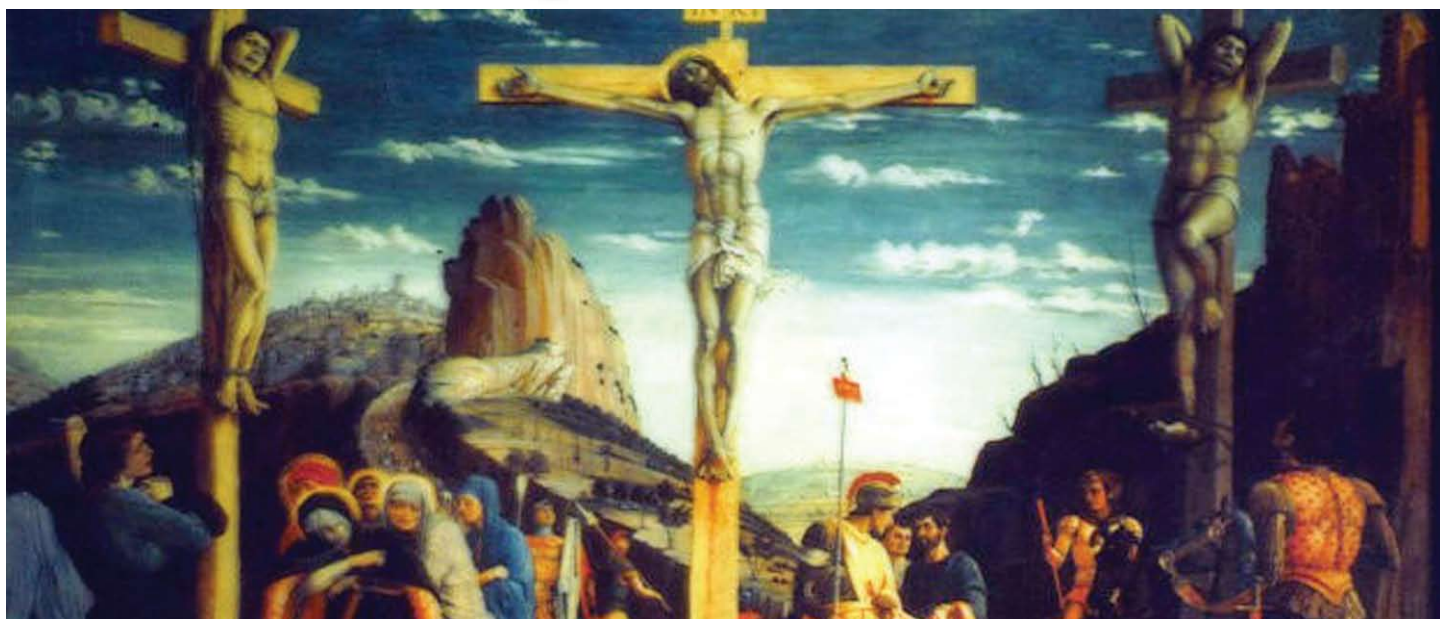
Кооперација е иницијатива чија цел е активно делување вон инертните институционални рамки, а која предлага еден поинаков начин на создавање и доживување на современата уметност во Република Македонија. Таа се стреми да ја поттикне интеракцијата во релацијата уметник – публика. Нејзината стратегија е замислена како поттикнување на активен конструктивен дијалог заради преиспитување на критичките позиции преку уметноста и создавање на поволна

клима за продлабочување на можностите за слободна размена на идеи, искуства и слобода на изразувањето.

Симон Узуновски, Велимир Жерновски, Оливер Мусовиќ, Ѓорѓе Јовановиќ, Инес Ефремова, Никола Узуновски, Христина Иваноска, Јане Чаловски, ОПА, Харалд Шенкер, Игор Тошевски, Александар Спасоски, Владимир Лукаш, Филип Јовановски и Владимир Јанчевски се уметниците на *Кооперација* што се претставија со своите дела на оваа интересна изложба во Загреб.

Е. П.

Воведување во Постот

Последен чекор на нашиот пат кон Постот е оној што ни ја покажува параболата на овците и козите. Пред нас го поставува следниот проблем: што ќе судиме и за што ќе ни се суди? А одговорот е потполно јасен. Во овој процес на судење можеби си мислиме дека ќе бидеме судени дали имаме едно длабоко знаење за Бога, дали сме богослови, дали живееме во друга стварност. Значи, оваа паралела потполно јасно ни покажува дека Божјото прашање за нас, пред да можеме да влеземе во било кој вид на божествената стварност, е ова: „Беше ли човек? Доколку не си бил човек, тогаш не си замислувај дека ќе бидеш способен да станеш како Бога Кој човек стана, како Богочовекот Исус, Кој е мера за сè“.

Ова е многу важно, зашто ние постојано погрешно судиме. Гледаме колку сме побожни, колкаво знаење за Бога имаме, ја испитуваме нашата „црковност“. Но, прашањето кое што Христос ќе ни го постави е следново: „Дали си човек или под-човек?“ Со други зборови, „Дали си способен за љубов или не? Јас бев гладен, Јас бев жеден, Јас бев во затвор, Јас бев болен.

Што стори ти за тоа? Беше ли способен да одговориш со своето срце на мојата беда, беше ли способен да одговориш по било која цела и со сета твоја човечност – или не?“

Во овој момент мора да се потсетиме на претходно кажаното за митарот и фарисејот. Христос не бара од нас да го исполниме Законот. Тој нема да ги брои векните леб или чашиците вода или бројот на посети во болниците итн. Тој ќе го измери одговорот на нашето срце. А ова е објаснето со Христовите зборови во еден друг дел од Евангелието, каде што вели: „Па така и вие, кога ќе исполните сè што ви е заповедано, ќе речете: „Ние сме слуги негодни, оти го извршивме она, што бевме должни да го извршиме.“ (Лк. 17,10). Извршувањето значи ништо. Ние стануваме луѓе во моментот кога, како митарот, како блудниот син, навлегуваме во сферата на скршеното срце, во сферата на љубовта којашто е одговор на божествената љубов и човечкото страдање. Тоа не може да се измери. Ние не можеме никогаш, на тоа ниво, да речеме: „Сигурен сум. Ќе се појавам пред Судот и ќе бидам на страната на овците“, зашто

тоа нема да биде прашање на исполнување на Законот, туку дали овој Закон станал толку наш, што прераснал во тајна на љубовта.

Тогаш, во тој момент, ќе бидеме на работ, на самиот праг на влегување во тој извор на животот, таа обнова на животот, таа свежина на сите ствари, на Постот. Ќе ги имаме поминато сите тие фази на Судот, и ќе излеземе од слепоста и од Законот во една визија за таинствениот однос што може да се нарече „милост“ или „благодет“. И ќе бидеме лице в лице со станувањето луѓе. Но, мора да запомниме дека да се биде човек, не значи да се биде „како нас“, туку „како Христа“.

После сето ова може да влеземе во постот и преку читањата во Црквата, преку молитвите на Црквата, преку процесот на покајание, да почнеме да го искусиме откривањето на делата на божествената благодат, единственото нешто што може да нè води кон раст до мера на полната возраст на Христовото совршенство.

Ве доведов до портите. Сега мора да ги преминете.

Подготвил:
отец Кирко Велински, протојереј

Соработка на фирми од регионот

Регионалната стопанска средба во Загреб што се одржа на 6 и 7 март во хотелот „Вестин“, беше вистинско место да се слушнат различните идеи, искуства и можности за партнерство во различни бизниси. Иницијативата за создавањето на Клуб на претприемачи ја иницирале неколку медиуми во земјите од

регионот (Хрватска, БиХ, Црна Гора, Србија, Словенија), меѓу кои е и Македонија, преку неделникот „Капитал“. Тие преку „Бизнис плус“ пред сè, имаат за цел поврзување и соработка на фирми од регионот, како и поттикнување на инвестиции.

На бизнис форумот Хрватска беше посочена како земја каде се подобри условите за деловна соработка, со услови за добро работење, а некои фирми веќе отвораат и нов инвестициски циклус, на пример во подрачјето на фармацијата, со што се отвораат нови работни места.

Љупчо Зиков од „Капитал“ како претставник од Македо-

нија даде слика за актуелната состојба во нашата земја. Тој нагласи дека Република Македонија сепак ги има сите перформанси за влез во ЕУ и ја потенцираше интензивната политика на Македонската влада за привлекување на странски инвестиции. Но сепак, додаде дека Македонија има голем број на невработени лица, ниски плати, а и добар дел од младите заминуваат во странство.

Меѓу фирмите партнери на Бизнис клубот од Македонија се и фирми од областа на винарството, металургијата и фармацијата.

М. Г.

Годишно собрание на МПЦО „Св. Наум Охридски“

На први март во просториите на Македонската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“ во Сплит се одржа Редовното годишно собрание. Вообичаено, како и секогаш, Собранието почна со молитва на повик на претседателот на МПЦО „Св. Наум Охридски“, Живко Богески. Детален извештај за финансиската состојба на црквената општина поднесе секретарот на МПЦО, Љубинка Тасиќ. Извештајот беше доста исцрпен и едногласно усвоен од присутните верници. Се направи и план на работата за наредната година со посебен акцент на позначајните верски празници, а

пред сè, во потребата сите ние да придонесеме во границите на своите можности, во изградбата на првата Македонска православна црква на овие простори во Загреб.

Верниците беа известени од претседателот Богески за посетата на протојерејот Кирко Велински на Градот Сплит и Сплитско-далматиската жупанија, на која беа присутни и Ангел Митревски, член на Советот за националните малцинства на РХ, претставникот на МНМ за СДЖ, Владимир Апостолски и претседателката на Советот на МНМ за Град Сплит, Венка Џанко, на кој беше промовиран

проектот на изградбата на македонската црква во Загреб и на кој ни беше ветена помош во реализацијата на истиот. Собранието заврши како што и почна – со пригодна молитва на сите.

Б. М.

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugoocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

МОРФОЛОГИЈА И МОРФОСИНТАКСА

Дел од науката за јазикот што ги проучува формите на зборовите, правилата за нивното градење и нивните граматички значења се нарекува **морфологија**. Тоа е сложен збор од грчко потекло кој можеме да го преведеме како наука за формата (или **формознание**). Оваа наука се интересира за градбата (структурата) на зборовите, како и за нивните општи, апстрактни (граматички) значења според кои се обединуваат во групи. Со одделното, конкретно значење на еден збор се занимава **лексикологијата**. Во тесна врска со морфологијата и лексикологијата е зборобразувањето, кое во поново време станува посебна наука. Задача на оваа дисциплина е да го проучува изведувањето на зборовите.

Морфосинтаксата, пак, се занимава со употребата на зборовите во реченицата.

ПОИМ ЗА МОРФЕМА, ВИДОВИ МОРФЕМИ

Зборот е изграден од неколку различни елементи. Некои од нив имаат значење, а некои немаат. Да го илустрираме ова на примерот со зборот **пчелар**. Него можеме да го расчлениме на следниве три начини:

- а) п + ч + е + л + а + р (низа од гласови/фонеме),
- б) пче + лар (низа од слогови) и
- в) пчел + ар (низа од значенски делови наречени морфеме).

Во првиот и во вториот случај се добиваат елементи без значење, додека во третиот случај на деловите можеме да им припишеме значење, и покрај нивната несамостојна употреба (во речникот на македонскиот јазик не се застапени како зборови **пчел** и **ар**). Во обликот **пчел** го препознаваме основниот збор **пчела**, а **ар**, кое се среќава како составен дел на многу зборови, најчесто означува лице од машки пол кое врши некаква дејност (рибар, сидар, чевлар).

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Bekos

bez jezičnih prepreka...

АГЕНЦИЈА ЗА ПРЕВЕДУВАЊЕ ЗА СИТЕ ЈАЗИЦИ
URED SUDSKIH TUMAČA I PREVODITELJA ZA SVE JEZIKE

www.bekos.hr

Siget 18C/VI, Zagreb, Tel.: ++385 1 652 57 50, Fax: ++385 1 652 33 88, Mob: 091-572 33 88

**Av. Dubrovnik 10, Zagreb, Zgrada Chemcolora, soba br. 111,
(pored općine Novi Zagreb), Mob: 095-871 87 16**

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja
*Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Македонски јазик на радио во Хрватска

Задар – Радио 057, недела од 16,30 до 17 ч. емисија „Македонска ура“, фреквенција 91 мегахерц или на www.057info.hr. Водители Мирјана Мајиќ и Елвис Папиќ.

Студио во Задар

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш „Македонски глас“

ПРЕТПЛАТА НА „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

За тоа те јас во Бараар
фраив, да с' удавиш и
да не ме тепаш. Арно
ама што е наречено,
преку гава ќе
врви на човекот.

Кога чуао Марко
Крадевиќе, рипна
момче на нозе
јуначки, што му
кажа стара
Борќашина, та си
стори до три
метани и му
баќна раќа на
татќа си, и му
саќаа од татќа
проштење, што
му скршиа
ќоски со
боздоган.

А Борќашин си
прегрнаа Марка,
го целиваа три
пати во чеао.
И седнаа на
чесна трпеца,
да си пијат
вино еи раќија;
јаае, пиае,
тоќму три
месец и сите
си радосно
отишае,
отќаќо се
свадба
битисаа.

Фааа богу за чуао
големо! Што се реќао
од три наречници,
што се реќао
и се извршиао.

МИСТИЧНИОТ ПРЕСПАНСКИ ОСТРОВ

Голем Град или Св. Петар е најголемиот природен остров во Македонија, кој се наоѓа на југозападниот дел од Преспанското езеро. Настанал како резултат на донешните тектонски поместувања, кога под дејство на силни земјотреси дошло до одвојување на дел од соседните карпи. Поради неговата природна реткост, дива и мистична убавина, островот претставува едно од најубавите места во светот.

Тој е сместен во непосредна близина на тромеѓата на три држави, Македонија, Албанија и Грција. Најкусиот воден пат до оваа природна тврдина е од селото Коњско, а до него може да се стигне и од селото Стење и плажите Претор и Отешево. Има форма на елипсоида и наликува на школка или мал зелен гребен, со површина од околу 2 км², должина од 750 м и широчина 450 м. Највисоката точка изнесува 50 м над езерото. Геолошкиот изглед му е необичен и уникатен. Целиот остров е со карпи и клифови високи од 20-50 м кои како прстен го обиколуваат и го прават непристапен, освен од неколкуте мали заливи од каде е

можен пристап со чамци. Стрмите карпи, платото меѓу нив, огромните бели камења, зелената вегетација, пештерите и малото пештерско езерце пленат со својата убавина.

Специфичната географска положба, геолошкиот состав и близината на Медитеранот му овозможиле да има посебна блага микро клима и да го краси единствена зоо-ботаничка градина со бујна флора и фауна. Преовладуваат разновидни ендемски растенија. Најмногу е застапена шумата на дива фоја што вирее на карпите, која достигнува старост и до 300 г. Се среќаваат и папрати, бршлени, аспаргуси, бели кринови, бадеми, смокви, дудинки... Благоиот медитерански амбиент привлекува и многу ретки птици кои ја нарушуваат волшебната тишина. Најбројни се кормораните, а има и многу пеликани кои го посетуваат островот секоја пролет и остануваат сè до есента. Престојуваат и дивы патки, норки, ластовички, билбили и гулаби. Островот е познат и под името Змиски остров поради присуството на голем број змии и други влечуги, како што се неотровната белоушка, отровниот

поскок и смокот. Се среќаваат и разновидни инсекти, пеперутки, гуштери и желки.

Денес овој остров е пуст, но културно-историските споменици и археолошките ископини зборуваат за долгите векови на неговата населеност. Цели 20 века постоел континуиран живот, а 4 века и манастирски. Откриени се остатоци од населби од неолитот, хеленистичкото и римското време, некрополи од римскиот период и средниот век, наоѓалишта од рано христијанскиот период, базилика од словенскиот период и 6 цркви од постојните 12, од кои единствено е сочувана црквата „Св. Петар“ од 14. век. Се верува дека во 10. век островот бил резиденција на цар Самуил.

Голем Град е прогласен за строг природен резерват и е дел од националниот парк Галичица. Од 2008 година по 30 години тој е повторно отворен за посетители. Ако сте љубител на вакви егзотични патувања, овој остров е идеална дестинација за вас и ќе ви донесе незаборавна авантура.

Е. Петровска

MYSTIC

VRANAC

Makedonija, zemlja toplih i srdačnih ljudi,
a bezbroj puta opjevana u tužnim pjesmama.

Makedonija, zemlja gostoprimstva,
a vjekovima želja raznih osvajača.

Makedonija, zemlja mirnih i plemenitih ljudi,
a domovina najvećeg ratnika u povijesti,
Aleksandra Makedonskog.

Makedonija, misteriozna od pamtivijeka,
a riječima teško opisiva.

Vranac Mystic će Vam na najbolji način
približiti vječitu tajnovitost Makedonije,
netaknutog bisera s juga Europe.

Najbolje poslužiti rashlađeno
pri temperaturi 12-14C

ezimit vino

Adresa: Tošo Arsov 36, 2 000 Štip, R. Macedonia

tel./fax: +389 (0)32 387 809

e-mail: filip@ezimitvino.com.mk

Predstavništvo u Hrvatskoj: Ezimit d.o.o., Brezovička cesta 38, 10 000 Zagreb

Tel: +385 1 65 39 587; Fax: +385 1 65 4 5398; Mob +395 98 92 17 909

e-mail: zeljko.misic@ezimitgroup.com

www.ezimitvino.com.mk